

Správa o komparatívnom monitoringu hlavných spravodajských programov v plnoformátových televíznych staniach - STV, TV Markíza, TV JOJ - za obdobie 4.3.2002-31.3.2002

Vypracoval: Programový odbor

Prerokované Radou pre vysielanie a retransmisiu dňa 11.06.2002

Na základe uznesenia Rady pre vysielanie a retransmisiu z dňa 11.2.2002 zrealizovala Kancelária Rady komparatívny monitoring spravodajstva plnoformátových televízií STV, TV Markíza a TV JOJ.

Cieľ monitoringu: komparácia prezentácie politických subjektov v hlavných spravodajských programoch STV, TV Markíza a TV JOJ, a to predovšetkým z pohľadu napĺňania §16 ods.b) zákona č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii, podľa ktorého je vysielateľ povinný *"zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a politickopublicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru."*

Časový rozsah monitoringu: 4.3.2002 - 31.3.2002

Výberový súbor: hlavné spravodajské programy STV, TV Markíza a TV JOJ

Sledované parametre:

- priestor prezentácie politických subjektov (prezident, vláda, politické strany)
- spôsob ich prezentácie (pozitívny, neutrálny, negatívny)
- nekorektné správy (dodržiavanie princípov žurnalistickej profesionality predovšetkým v súvislosti s vyššie citovaným § 16 zákona č. 308/2000 Z.z.)

Metodika a zaznamenávanie údajov:

V rámci zvolených sledovaných parametrov boli za relevantné považované tie príspevky domáceho spravodajstva, v ktorých boli zaznamenané (slovom, obrazom) sledované subjekty - prezident, vláda a jej zástupcovia, politické strany a ich zástupcovia.

Časový priestor venovaný sledovaným subjektom bol meraný v sekundách. Osobám, ktoré zastupovali sledovaný subjekt sa čas pripisoval, keď:

- osoba bola priamo prezentovaná - t.j.osoba dostala priestor na vyjadrenie, hovorila na kameru alebo mikrofón

- osoba bola prezentovaná sprostredkovane, nepriamo - t.j. o osobe sa vyjadroval iný subjekt, napríklad politik alebo občan, o osobe hovoril alebo ju citoval zástupca média, osoba bola v zábere a materiál komentoval redaktor

V prípade, keď subjekt nedostal priestor, ktorý by sa dal zmerať, ale bol v príspevku spomenutý, bol mu pridelený čas 1 s.

Ak sledovaný subjekt nebol prezentovaný osobou, bol zaznamenaný taký časový priestor, na akom bola informácia o ňom prezentovaná - v prípade televízie sú to napr. aj ilustračné zábery, logo strany a pod.

Ku každému subjektu bola okrem časového priestoru priradená aj hodnotiacia známka,

ktorá vystihovala spôsob, akým boli informácie o sledovanom subjekte prezentované. Hodnotová škála pozostávala z 3 stupňov:

1. *pozitívny* - kontext informácií, v rámci ktorých bol subjekt prezentovaný mal pozitívny charakter a informácie o subjekte vyznievali v jeho prospech
2. *neutrálny* - informácie o prezentovanom subjekte boli vecné, neobsahovali ani pozitívny, ani negatívny kontext
3. *negatívny* - kontext informácií, v rámci ktorých bol subjekt prezentovaný mal negatívny charakter a informácie o subjekte vyznievali v jeho neprospech.

Zaznamenávalo sa meno subjektu, príslušnosť (tak ako bola médiom uvedená a ako vyplývala z kontextu prezentácie), časový priestor prezentácie (v sekundách), spôsob prezentácie (pozitívny, neutrálny, negatívny). Záznamové dáta sa najprv vpisovali do formulárov a následne spracovávali v počítači v programe Microsoft Excel.

Kvalitatívny aspekt posudzovania monitorovaných obsahov predstavovalo v realizovanom monitoringu spravodajstva okrem spôsobu prezentácie sledovanie a zaznamenávanie **nekorektných správ**, t.j. správ, ktoré nezodpovedajú profesionálnym kritériám žurnalistickej práce. Pri určovaní týchto ukazovateľov sa vychádzalo z kritérií žurnalistickej práce, ktorými sú podľa L.Hagena: **relevancia** (prezentácia toho, čo si zasluhuje zo spoločenského hľadiska pozornosť), **presnosť** (najdôležitejšie kritérium kvality žurnalistickej práce), **transparentnosť** (požiadavka uvádzať pri kontroverznej problematike informačné zdroje potvrdzujúce spoľahlivosť informácií), **vecnosť** (žurnalisti by nemali do prezentovaných informácií vkladať vlastné komentáre či hodnotenia. Na vyjadrovanie vlastných stanovísk by mal byť vyčlenený osobitný publicistický žáner - komentár), **vyváženosť** (ide o rovnomerné zastúpenie nielen politických alternatív, čo sa týka rozsahu a úpravy konkrétnej správy), **rôznorodosť** (poskytovanie čo najširšieho výberu informácií), **aktuálnosť** (rýchle informovanie o relevantných udalostiach), **zrozumiteľnosť** (logicky správne radenie udalostí). Dané kritériá boli brané do úvahy pri posudzovaní objektivity a vyváženosti spravodajských príspevkov.

I. Výsledky monitoringu Novín STV

V sledovanom období bolo odmonitorovaných 28 vydaní hlavného spravodajského programu STV na časovej ploche cca 9 hodín.

V období od 4.3.2002- 31.3.2002 bolo v rámci relevantných príspevkov prezentovaných 19 politických strán, nezávislí poslanci, prezident SR a vláda SR. Toto obdobie bolo charakterizované vrcholiacou privatizáciou SPP, kulminovala kauza krachu nebankových subjektov. V sledovanom období parlament rozhodoval na návrh opozície o dôvere vláde, ako aj zotrvaní podpredsedu NR SR B. Bugára vo funkcii. Parlament rozhodoval o historicky prvej voľbe ombudsmana v SR, rokoval o Správe o bezpečnostnej situácii v Slovenskej republike, neschválil program kvôli predkladanému zákonu o zvrchovanosti SR vypracovanom KDĽH. Horúcou témou boli reakcie na medializovanú nedôveryhodnosť HZDS-ĽS v prípade jej vstupu do vlády po septembrových

parlamentných voľbách, odchod ministra školstva SR M. Ftáčnika z SDE, pokračujúca neštandardnosť politickej scény v SR (vznikanie nových politických subjektov delením už existujúcich), kríza v SDE, rozpad politickej ľavice v SR. Boli medializované výsledky aktuálnych volebných preferencií a dôveryhodnosti politických osobností. Vymedzené politické subjekty vyjadrovali znepokojenie nad činnosťou parlamentu pre reálnu hrozbu neprijatia tzv. eurozákonov, rokovalo sa o predvolebnej spolupráci politických strán. Nechýbali informácie mapujúce znepokojujúci stav v oblasti zdravotnej starostlivosti občanov, hroziaceho obmedzenia špeciálnej zdravotnej starostlivosti, okolnosti tragédie na slovensko-ukrajinskej hranici, privatizácie Slovenskej plavby a pristavov v súvislosti s privatizačnými aktivitami skupiny Penta Group atď. Frekvencia prezentácie politických subjektov počas Veľkonočných sviatkov bola obmedzená, monitorovaný spravodajský program nebol v tomto období prepolitizovaný. Všetky vyššie uvedené udalosti sa odrazili na ploche prezentácie vymedzených subjektov.

1. Priestor a spôsob prezentácie politických subjektov v Novinách STV

graf č. 1 priestor

graf č. 2 spôsob

Priestor prezentácie politických subjektov v Novinách STV v období od 4.3.2002-31.3.2002 ukazuje nasledovná tabuľka:

Tab.č.1 - STV

Subjekt	Priestor (%)	Spôsob prezentácie		
		poz.	neut.	neg.
Vláda	36,0	0	335	- 27
HZDS-LS	18,2	0	126	-10
SDE	8,6	0	95	-5
prezident	7,0	0	57	-2
SMK	5,6	0	42	-5
KDH	5,0	0	37	-3
PSNS	3,6	0	33	0
Smer	3,5	0	23	-2
SNS	2,5	0	23	-1
Nezávislí	2,0	0	9	0
SDKÚ	1,6	0	12	0
SDA	1,6	0	18	0
SOP	1,2	0	15	0

ANO	1,0	0	4	0
SDK	1,0	0	5	0
DS	0,8	0	6	0
SDSS	0,3	0	5	-1
KSS	0,3	0	2	0
OKS	0,2	0	1	0
LDÚ	0,1	0	1	0
SES	0,0	0	1	0
SNJ	0,0	0	1	0

Najväčší priestor na prezentáciu dostala **vláda (36,0%)**. Jej predstavitelia sa vyjadrovali k aktuálnym problémom, o ktorých rokovali a o problémoch spadajúcich do kompetencie jednotlivých rezortov - išlo o rezorty hospodárstva, zdravotníctva, armády, školstva, zahraničných vecí a životného prostredia.

Informácie o činnosti vlády sa týkali predovšetkým schválenia predaja 49% akcií SPP, podpísania dohody o predaji uvedených akcií, postojov podpredsedu vlády pre ekonomiku k potenciálnej novele ZP, aktivít predsedu vlády v európskych štruktúrach ohľadom, Benešových dekrétov, zákona o zahraničných Maďaroch a povolebnej situácie v SR. Vláda bola prezentovaná v súvislosti s uzatvorením prístupovej kapitoly Dane, bezpečnostnou situáciou na Slovensku, riešením kritической situácie na katastrálnych úradoch, zabezpečením financií pre výkon kompetencií samosprávy, problémov súdnictva, zabezpečením financií na opravy panelákových bytov, na nákup cytostatík, atď. Pri prezentácii vlády sme nezaznamenali ani jednu pozitívnu informáciu, prevažovala **neutrálno-negatívna prezentácia**. Vláda bola najnegatívnejšie prezentovaným subjektom. Predmetom kritiky bola vláda za spôsob privatizácie SPP, krach nebankových subjektov, situáciu v súdnictve, vysokú mieru nezamestnanosti, atď. HZDS-ĽS bola v sledovanom období druhým najprezentovanejším subjektom a najprezentovanejším z politických strán. Plocha prezentácie HZDS-ĽS predstavovala **18,2%**. Značný podiel na vysielačej ploche súvisel predovšetkým s mapovaním návštevy predsedu HZDS-ĽS V. Mečiara v USA, spochybňovaním dôveryhodnosti HZDS-ĽS doma i v zahraničí, ako možnej prekážky prijatia SR do NATO v prípade účasti tejto strany v budúcej vláde, rokovaním Republikového predstavenstva strany v Martine, pokusom o odvolanie vlády, kritikou privatizácie SPP, kritikou rezortu vnútra po zásahu "kukláčov" pri prehliadke automobilov vysokých predstaviteľov HZDS-ĽS. STV dávala priestor na vyjadrenie predstaviteľom najsilnejšej politickej strany v SR pri všetkých významných udalostiach, ktoré ovplyvňovali spoločenské dianie v SR ako napr. pri voľbe ombudsmana v NR SR. Predstavitelia HZDS-ĽS sa vyjadrovali k situácii v STV, k absencii tretieho mobilného operátora v sieti GSM, k odchodu M. Andela z PSNS, zdôvodňovali návrh svojej strany na odvolanie vlády, obhajovali svoju účasť vo vláde po parlamentných voľbách, reagovali na spochybňovanie svojej strany ako prekážky vstupu SR do NATO, ku kauze krachu nebankových subjektov, k ekonomickému vývoju v SR a

iné. Hnutie bolo síce najviac prezentovanou stranou v porovnaní s ostatnými politickými subjektami, zároveň však bolo aj najnegatívnejšie prezentovaným politickým subjektom. Informácie s negatívnym kontextom sa vyskytovali predovšetkým v príspevkoch mapujúcich cestu V. Mečiara v USA a v príspevkoch reagujúcich na vyjadrenia zahraničných politikov a predstaviteľov NATO (N. Burns, G. Robertson) na ohrozenie prijatia SR do NATO v prípade účasti HZDS vo vláde po parlamentných voľbách. Pozitívna informácia zaznamenaná nebola a celkovo tak možno spôsob prezentácie HZDS-ĽS označiť ako **neutrálno-negatívny**.

Druhou najprezentovanejšou politickou stranou v monitorovanom období bola **SDL**, ktorej plocha predstavovala **8,6%**. Jej predstavitelia dostávali priestor predovšetkým v súvislosti s kritickým postojom k spôsobu privatizácie SPP. Táto téma bola v sledovanom období najfrekvencovanejšou vzhľadom na objem privatizovaného majetku a vplyvom danej privatizácie na príjmovú stránku štátneho rozpočtu. Noviny STV mapovali okrem kritického postoja SDL voči privatizácii SPP i prehľbujúcu sa krízu v strane po odchode P. Weissu, B. Schmögnerovej a M. Ftáčnika z SDL, ako aj snahu vedenia SDL o zvýšenie volebných preferencií a postoje k hroziacemu odloženiu účinnosti Zákonníka práce. V snahe integrovať ľavicové sily v predvolebnom súboji, SDL dostala priestor i na prezentáciu prípravy volebného postupu v možnej spolupráci so SOP a SDSS. Spôsob prezentácie SDL bol v monitorovanom období **neutrálno-negatívny**. Strana bola prezentovaná v kontexte negatívnych zmienok predovšetkým v príspevkoch týkajúcich sa privatizácie SPP a politiky súčasného vedenia SDL. Podľa počtu negatívnych zmienok SDL bola spolu s SMK druhou najnegatívnejšie prezentovanou politickou stranou.

Prezident SR R. Schuster dostal priestor na ploche **7%**. Prezentácia prezidenta bola spojená s jeho postojmi k najzávažnejším udalostiam v sledovanom období, najmä k privatizácii SPP, ku krachu nebankových subjektov (prijatie predstaviteľov SNS), k možnému ohrozeniu vstupu SR do NATO po nadchádzajúcich parlamentných voľbách. Zahranično-politické aktivity prezidenta boli prezentované v súvislosti s prijatím prezidenta Tureckej republiky, prijatím nového veľvyslanca EK, návštevou centrály NATO v Bruseli, návštevou Ruskej federácie. Spôsob prezentácie bol **neutrálno-negatívny**. Negatívne hodnotili vystúpenie prezidenta SR v centrále NATO v Bruseli predstavitelia HZDS-ĽS v súvislosti s jeho vyjadreniami o možnej politickej situácii v SR po parlamentných voľbách.

Tretiu pozíciu z hľadiska plochy predstavujúcej **5,6%** mala v monitorovanom období **SMK**. Ako súčasť koalície sa táto strana vyjadrovala k aktivitám vlády, súvisiacimi s privatizáciou SPP, voľbe ombudsmana, kauze krachu nebankových subjektov, k problematike Benešových dekrétov, k nadobúdaniu preukazov zahraničných Maďarov predstaviteľmi SMK. Spôsob prezentácie bol **neutrálno-negatívny**. Práve pre citlivosť našej spoločnosti a tým aj politickej scény voči potenciálnemu otváraní Benešových dekrétov a účinnosti exteritoriality zákona o zahraničných Maďaroch na našom území, bola SMK (rovnako ako SDL) druhou najnegatívnejšie prezentovanou politickou stranou (spolu s SDL) v monitorovanom období.

Z hľadiska priestoru bolo **KDH** v poradí 6. politickým subjektom a štvrtým z hľadiska počtu negatívnych informácií. Plocha prezentácie KDH predstavovala plochu **5,0%**. Okrem najmedializovanejších tém, ku ktorým sa predstavitelia KDH vyjadrovali (privatizácia SPP, kauza krachu nebankových subjektov, pokusu o predloženie návrhu ústavného zákona na zrušenie amnestií V. Mečiara, vyjadreniam k bezpečnostnej situácii

v SR, k návrhu opozície na odvolanie predsedu SMK B. Bugára z postu podpredsedu NR SR a na pokus o odvolanie vlády SR) bolo KDH terčom kritiky zo strany koalície, no najmä SMK za pokus o predloženie návrhu zákona o zvrchovanosti na rokovanie NR SR. Spôsob prezentácie KDH bol v monitorovanom období neutrálno-negatívny. Kritické informácie na adresu KDH sa vyskytovali vo forme zmienok s negatívnym kontextom v príspevkoch týkajúcich sa predloženia zákona o zvrchovanosti do programu NR SR v snahe eliminovať účinky exteritoriality zákona o zahraničných Maďaroch.

PSNS bola prezentovaná na ploche **3,6%** (5.pozícia). Dostala priestor na vyjadrenie svojich postojov napr. pri odvolávaní podpredsedu NR SR B.Bugára. Medializovaný bol okrem iného postoj strany k odchodu M.Andela z poslaneckého klubu PSNS, k návrhu zákona pripravovaného MO SR o bezpečnosti štátu v čase vojny, k neúspešnému pokusu HZDS-LS odvolať vládu. Noviny STV informovali recipientov o rokovaní PSNS v Žiline a prezentovali jej snahu o integráciu národných strán do parlamentných volieb, ako aj kritiku vlády za súčasnú úroveň zdravotnej starostlivosti a hroziace obmedzenie špecializovanej zdravotníckej starostlivosti. Spôsob prezentácie strany bol iba **neutrálno-negatívny**. Mimoparlamentnej strane **Smer** patrila plocha **3,5%**, čo je 6. pozícia spomedzi 19 prezentovaných politických subjektov. Smer dostal priestor na prezentáciu predovšetkým v súvislosti s kritikou postupu vlády, privatizačnej komisie a koalíčných strán v (s výnimkou SDL) pri privatizácii SPP. STV mapovala stretnutia predsedu Smeru R. Fica s politickými predstaviteľmi USA, ako aj konanie protikorupčnej jednotky voči R.Ficovi a R.Václavíkovi za proklamované údajné podplácanie, o ktorom sami informovali prostredníctvom médií. Smer bol prezentovaný **neutrálno-negatívne**. Negatívna prezentácia Smeru súvisela s výskytom zmienok s negatívnym kontextom v príspevkoch týkajúcich sa privatizácie SPP a krachu nebankových subjektov. Smer bol z hľadiska počtu negatívnych informácií v poradí štvrtým politickým subjektom.

SNS bola v monitorovanom období prezentovaná na ploche **2,5%**, čo predstavuje 7. pozíciu v rebríčku prezentácie sledovaných politických subjektov. Plocha prezentácie SNS bola nižšia ako plocha PSNS, hoci volebné preferencie SNS sú vyššie ako PSNS. Predstavitelia SNS boli prezentovaní najmä v súvislosti s ich prijatím prezidentom SR (A.Malíková, J.Paška, V.Oberhauser), proklamovanej snahe odškodniť klientov skrachovaných nebankových subjektov, snahou prijať zákon o zablokovaní majetku nebankových subjektov, vyjadreniami k privatizácii SPP, k návrhu zákona KDH o zvrchovanosti, k odvolávaniu podpredsedu SMK B.Bugára z postu podpredsedu NR SR, v súvislosti s odovzdávaním finančných správ za rok 2001 do NR SR. Zaznamenali sme jednu negatívnu zmienku o SNS v súvislosti s jej postojom k nadobúdaniu preukazov zahraničných Maďarov predstaviteľmi SMK. Spôsob prezentácie SNS bol **neutrálno-negatívny**.

Plocha prezentácie nad **1,5%** patrila **SDKÚ (1,6%), SDA (1,6%), nezávislým poslancom 2%**. SDKÚ bola prezentovaná najmä v súvislosti s privatizáciou SPP, kauzou krachu nebankových subjektov, poslaneckými návrhmi zmien volebného zákona a hroziacim odložením . SDA dostala priestor na vyjadrenie sa k rozkladu ľavicových síl, prestupu M. Ftáčnika z SDL do SDA. Uvedené politické subjekty boli prezentované formou neutrálnych informácií. Ich prezentácia bola málo významná.

Subjekt nezávislí poslanci nadobudol na súčasnej slovenskej politickej scéne významný rozmer, pretože rozdelením niektorých politických subjektov existuje v NR SR viacero strán, ktoré neprešli volebným procesom, ale členovia týchto strán áno. Ide o napr. o

SDKÚ, LDÚ, OKS, PSNS, SDA, Smer, ANO, rozpad SDK. Nezávislí poslanci (30) tvoria až 1/5 NR SR. Uvedená situácia dokumentuje ešte stále prebiehajúcu kryštalizáciu a nestabilitu slovenskej politickej scény.

Prezentácia oscilujúca na hranici 1% - 1,2% a nižšie patrila **SES, SNJ** (iba jedna zmienka) **KSS, SDSS, LDÚ, SDK, DS, SOP, OKS, ANO**. Prezentácia uvedených strán patrila k menej významným. KSS bola napr. prezentovaná pri informácii vzťahujúcej sa k prieskumu volebných preferencií, SDSS v súvislosti s rokovaním so SDĽ o možnej predvolebnej spolupráci, SOP v súvislosti s kauzou krachu nebankových subjektov, rozpadom ľavice a rokovaniami s SDĽ o predvolebnej spolupráci, OKS v súvislosti s odovzdávaním finančných správ za rok 2001 do NR SR a vyjadrením k činnosti Slovenskej konsolidačnej agentúry. ANO sa vyjadrovala k ekonomickej situácii SR. SDK bola prezentovaná poslancom P. Prokopovičom, ktorý prezentoval postoje k Zákonníku práce. DS dostala priestor v súvislosti s jej proklamovanou snahou namietat' rozpornosť ZP s Ústavou SR, LDÚ prezentovala svoj postoj k situácii v Slovenskej televízii. Uvedené politické subjekty boli prezentované formou neutrálnych informácií s výnimkou SDSS, o ktorej sme zaznamenali jednu negatívnu zmienku v kontexte informovania o jej postupe v období pred parlamentnými voľbami.

Prezentácia jednotlivých politikov

Tab. č. 2 - STV

	Politik	Priestor (H:M:S)	Spôsob prezentácie		
			poz.	neut.	neg.
1.	M.Dzurinda	0:06:26	0	77	-2
2.	R.Schuster	0:03:57	0	57	-2
3.	I.Mikloš	0:02:22	0	37	-1
4.	M.Ftáčnik	0:02:08	0	32	0
5.	P.Koncoš	0:02:06	0	24	-1
6.	S.Kozlík	0:02:03	0	10	0
7.	V.Mečiar	0:01:59	0	29	-3
8.	J.Čarnogurský	0:01:32	0	23	-3
9.	I.Šimko	0:01:31	0	22	0
10.	B.Bugár	0:01:29	0	14	-2
11.	R.Fico	0:01:24	0	17	-1
12.	J.Migaš	0:01:06	0	24	0
13.	E.Kukan	0:01:01	0	18	0
14.	P.Hrušovský	0:00:59	0	12	0
15.	R.Kováč	0:00:46	0	11	-1

Ako ukazuje tabuľka č.2 do rebríčka 15 najprezentovanejších osôb sa okrem prezidenta SR, predstaviteľov vlády a koaličných strán dostali aj dvaja predstavitelia opozície (HZDS-LS) a predseda mimoparlamentnej strany Smer.

V monitorovanom období bol výrazne najprezentovanejšou osobou M. Dzurinda, ktorý sa vyjadroval predovšetkým ako predseda vlády. Druhou najprezentovanejšou osobou bol prezident SR R. Schuster. Porovnateľnú plochu prezentácie mali I. Mikloš (3.pozícia), M. Ftáčnik (4. pozícia), P. Koncoš (5.pozícia), S. Kozlík (6.pozícia) a V. Mečiar (7.pozícia). Rovnako porovnateľná plocha prezentácie patrila ministrovi spravodlivosti J. Čarnogurskému, ministrovi vnútra I. Šimkovi, predsedovi SMK B. Bugárovi a predsedovi Smeru Róbertovi Ficovi.

Tabuľku plochy prezentácie predstaviteľov sledovaných subjektov uzatvárajú J. Migaš, E. Kukan, P. Hrušovský a R. Kováč. Z vyššie uvedenej tabuľky vyplýva, že ani jedna osoba nebola prezentovaná pozitívne. Iba neutrálne bol prezentovaný M. Ftáčnik, S. Kozlík, I. Šimko, J. Migaš, E. Kukan, P. Hrušovský.

Najviac negatívnych informácií (-3) sa vzťahovalo k J. Čarnogurskému a V. Mečiarovi. Nasledoval M. Dzurinda, R. Schuster, B. Bugár (-2) a I. Mikloš, P. Koncoš, R. Fico a R. Kováč(-1).

2. Nekorektné správy a profesionalita spravodajstva STV ako jeho kvalitatívny znak

Pri posudzovaní kvalitatívnej stránky spravodajských príspevkov v zmysle vyššie uvedených kritérií boli v spravodajstve STV zaznamenané určité nedostatky, celkovo však možno hovoriť o snahe STV dodržiavať uvedené kritériá.

Relevancia ako kvalitatívny znak vzťahujúci sa na to, čo si zasluhuje pozornosť predovšetkým zo spoločenského hľadiska bola vo všeobecnosti dodržaná. Komparáciou s vysielaním Rádiožurnálu SRo a spravodajským programom Hírek určeným pre divákov STV maďarskej národnosti sme v dvoch prípadoch zistili, že uvedený kvalitatívny znak bol spochybnený z dôvodu nie významnej pozornosti STV venovanej vyjadreniu znepokojenia Asociačnej rady EÚ a Slovenska vzťahujúceho sa k ekonomickej situácii v našej krajine, ako aj pozadiu privatizácie SPP. Pre porovnanie uvádzame spôsob informovania SRo a STV o uvedenej udalosti - ekonomike krajiny, jej stave dôležitej zo spoločenského hľadiska a obsah správy z programu Hírek.

Dňa 12.3.02 RŽ SRo zverejnil správu, ktorá mala v jeho poludňajšom vydaní 1. pozíciu, čo znamená, že redakcia ju považovala za prioritnú:

Citujeme: "Úvod dnes výnimočne bude patriť agentúrnym správam zo sveta. Európska únia je znepokojená vysokou mierou nezamestnanosti na Slovensku, ako aj zhoršujúcimi sa účtami bežného účtu a obchodnej bilancie. Vyplýva to zo spoločnej pozície pätnástky k dnešnému rokovaniu Asociačnej rady Európskej únie a Slovenska v Bruseli. Podľa Európskej únie musí Slovensko klásť silnejší dôraz na reformu trhu práce a systém daní a sociálnych dávok. Slovensko by sa tiež malo držať svojich záväzkov v oblasti fiškálnej konsolidácie. Budúce príjmy z privatizácie by sa mali použiť výlučne na znižovanie zadĺženosti a financovanie pripravovanej dôchodkovej reformy. Menový komisár Pedro

Solbes a komisár pre rozširovanie Európskej únie Gunter Verheugen varujú pred finančnými a menovými rizikami v kandidátskych krajinách strednej a východnej Európy. Správu v tomto znení dnes predložili Európskej komisii. Deficity platobnej bilancie kandidátskych krajín sa podľa správy stanú problémom, keď sa zníži úroveň priamych zahraničných investícií a namiesto nich do krajín začnú prúdiť krátkodobé finančné toky. Ich výsledkom budú nežiadúce prudké výkyvy menových kurzov nových členov."

STV správu týkajúcu sa rokovania Asociačnej rady EÚ a Slovenska zaradila ako verejnoprávny vysielateľ až na 10. pozíciu. (v RŽ SRo mala táto správa 1. pozíciu) Jej podstata bola uvedená moderátorkou v úvode. Jadro správy (znepokojenie *Európskej únie vysokou mierou nezamestnanosti na Slovensku, ako aj zhoršujúcimi sa ukazovateľmi bežného účtu a obchodnej bilancie*) sa posunulo, odklonilo od oznamovanej skutočnosti do roviny spochybňovania akceptácie HZDS zahraničím a z toho vyplývajúcich konzekvencií pre SR po parlamentných voľbách. Pre STV nebol ekonomický aspekt správy natoľko dôležitý, aby mu venovala väčšiu pozornosť.

Úvodná časť správy vyjadrená moderátorkou: " *Ak Slovensko nedostane v novembri pozvánku do NATO, nebude prijaté ani do Európskej únie*", vyhlásil to dnes v Bruseli šéf slovenskej diplomacie Eduard Kukan, ktorý sa tu zúčastnil na rokovaní Asociačnej rady.

Tento spoločný orgán, ktorý raz ročne hodnotí rokovania o vstupe a stav bilaterálnych vzťahov medzi Úniou a Slovenskom vyjadril znepokojenie nad vysokou nezamestnanosťou a prehlbujúcim sa obchodným deficitom.

" Ďalšia časť správy bola posunutá nie do roviny ekonomických problémov Slovenska, tak ako o tom informoval Rádiožurnál, ale skôr do politickej roviny prípadného ohrozenia vstupu SR do NATO. Citujeme zahraničnú spravodajkyňu STV: " *Na otázky zahraničných novinárov, ako by sa Únia zachovala v prípade, ak by sa po voľbách dostalo do vlády HZDS, úradujúci predseda Rady ministrov a šéf španielskej diplomacie Josep Piqué odpovedal vyhýbavo v zmysle, že SR plní kodanské politické kritériá a EÚ nemá dôvod myslieť si, že Slovensko nebude pokračovať v nastúpenej ceste.*"

Uvedený príklad ilustruje, akými spôsobmi možno informovať verejnosť o tej istej téme, o tom istom probléme. Znepokojenie Asociačnej rady EÚ nad ekonomickým vývojom v našej krajine STV prezentovala na nevýznamnej časovej ploche a pozícii. Zahmlila sa podstata hodnotenia stavu našej ekonomickej situácie.

Noviny STV na rozdiel od Hírek (spravodajský program určený pre maďarskú národnostnú menšinu), vysielaný na okruhu STV 2 nevenovali pozornosť stretnutiu M. Dzurindu so zástupcami Ruhrgasu.

Spravodajsky program Hírek (určený pre maďarskú národnostnú menšinu) pokryl uvedenú skutočnosť. Išlo o príspevok zo dňa 4.3.02. V ňom odznela správa, že stretnutie M. Dzurindu mohlo nepriaznivo ovplyvniť proces predaja akcií SPP " len pár dní pred termínom " predkladania ponúk záujemcov o kúpu akcií SPP s predstaviteľmi nemeckého Ruhrgasu, najmä však zneistiť uchádzačov v tendri o predaj akcií SPP.

Vyváženosť

Pri prezentácii informácií o politických subjektoch, ich predstaviteľoch je obzvlášť dôležité rešpektovať kritérium vyváženosti, aby sa určité názory nepotláčali v prospech iných. Nejde tu len o samotnú prezentáciu, ale i o rovnomerné zastúpenie politických

alternatív, čo sa týka rozsahu a úpravy konkrétnej správy.

Pri sledovaní tohto parametra možno konštatovať, že v jednotlivých konkrétnych spravodajských príspevkoch boli prezentované politické názory súčasnej parlamentnej opozície, najmä pokiaľ išlo o témy dôležitého celospoločenského významu a dopadu, ako napr. privatizácia SPP, krach nebankových subjektov, situácia v zdravotníctve, rokovanie parlamentu, atď.

Nevyváženosť informácií - neposkytnutie priestoru druhej strane v kontroverzných situáciách sa v monitorovanom období sčasti prejavilo v spravodajskom príspevku Schuster v Bruseli. STV tento nedostatok odstránila v nasledujúcom vydaní Novín STV, tzn. o deň neskôr.

Išlo o správu zo dňa 7.3.2002, ktorá informovala o rokovaní prezidenta R. Schustera v centrále NATO. Tu prezident pripustil, že zostavením vlády nemusí poveriť víťaza volieb, na čo moderátor STV uviedol, že *"HZDS takéto vyhlásenia považuje za manipuláciu s vôľou voličov."*

V správe boli odvysielané postoje R. Schustera, J. Robertsona, K. Kovandu, E. Linczenyovej, zahraničnej spravodajkyne STV, ktorá pripomenula, že sa množia signály o neprijateľnosti HZDS. Vzhľadom na rozsah správy, v ktorej samotnej nezaznel priamo postoj dotknutej, spochybňovanej strany - HZDS-ĽS, túto správu nemožno považovať za dostatočne vyváženú, i keď bol názor HZDS-ĽS na vyjadrenie prezidenta uverejnený v úvodnej časti správy. Chýbalo priame vyjadrenie predstaviteľa(ov) HZDS-ĽS. Redakcia neuviedla, že sa jej stanovisko HZDS nepodarilo do vydania Novín STV získať. Charta spravodajstva a publicistiky pritom takéto situácie rieši v časti III. čl. 4 ods. 3 veta 2., kde sa uvádza: *"pri kontroverzných témach sa rôzne názory musia prezentovať v jedinej relácii."*

Domnievame sa, že negatívny účinok príspevku na recipienta voči HZDS-ĽS bez jeho priamej reakcie bol zosilnený práve tým, že v tom istom príspevku neodznala priama reakcia negatívne prezentovaného subjektu.

Redakcia spravodajstva uvedený nedostatok odstránila v nasledujúcom dni.

Reakcia HZDS-ĽS na výroky R. Schustera bola odvysielaná v nasledujúcom vydaní Novín STV dňa 8.3.2002 v správe s názvom **HZDS reaguje**. Priestor na priamu prezentáciu svojich postojov dostali prezident R. Schuster a I. Gašparovič na približne rovnakej časovej ploche. V uvedenom spravodajskom príspevku redaktorka spomenula stretnutie V. Mečiara s francúzskymi poslancami: *"HZDS tvrdí, že jeho prointegračná politika sa nemení. Opiera sa aj o vyjadrenia francúzskych poslancov, ktorí po stretnutí s V. Mečiarom vyhlásili, že vstup Slovenska do NATO podporia bez ohľadu na výsledok volieb."* Toto konštatovanie čiastočne eliminovalo negatívne účinky všeobecne medializovanej neakceptovateľnosti HZDS-ĽS, ktoré by podľa dlhodobých volebných preferencií malo byť víťazom septembrových parlamentných volieb.

S ú h r n:

Z hľadiska priestoru bola v sledovanom období v Novinách STV

- najprezentovanejšia vláda

- druhým subjektom bolo HZDS-ĽS, ktoré tak bolo zároveň najprezentovanejším spomedzi 19 politických strán, ktoré boli v Novinách STV v danom období zaznamenané
- plocha prezentácie prezidenta predstavoval 4. pozíciu v rámci všetkých zaznamenaných politických subjektov

Z hľadiska spôsobu prezentácie u všetkých politických subjektov prevládali neutrálne informácie. Pri porovnaní spôsobu prezentácie pozitívny-negatívny možno konštatovať:

- pozitívne nebol prezentovaný ani jeden sledovaný subjekt
- žiadne pozitívne, iba negatívne informácie odzneli pri prezentácii 9 sledovaných subjektov
- najnegatívnejšie bola prezentovaná vláda, nasledovalo HZDS-ĽS, SDL, SMK, KDH, Smer, prezident, SNS a SDSS.

Spravodajské príspevky Novín STV spadajúce do výberového súboru boli aktuálnym odrazom spoločensko-politického diania v monitorovanom období, resp. ho mapovali. Dominantné udalosti a problémy v spoločnosti dominovali aj v Novinách STV. Najväčší priestor na prezentáciu dostala vláda SR, čo vyplýva z jej postavenia a zaangažovanosti na riadiacom procese štátu. Bola aj najnegatívnejšie prezentovaným subjektom. Negatívne informácie smerovali k postupu vlády pri schvaľovaní predaja 49% akcií SPP. Zo strany opozície i koalície bola vláda terčom kritiky za málo dôraznú reakciu na uplatňovanie zákona o zahraničných Maďaroch na území SR. Ďalej sa prezentácia vlády prejavovala aj vo forme zmienok s negatívnym kontextom v príspevkoch súvisiacich s jej činnosťou - hospodárska politika, krach nebankových subjektov, kríza v zdravotníctve, školstve, vysoká nezamestnanosť, atď.

Boli mapované najvýznamnejšie aktivity prezidenta SR a NR SR.

Povinnosť informovať o činnosti najvýznamnejších inštitúcií štátu - prezidentovi, vláde a NR SR je zakotvená v Charte spravodajstva a publicistiky (V. časť). STV venovala uvedeným inštitúciám v monitorovanom období primeranú pozornosť.

Z monitoringu vyplynulo, že najprezentovanejším politickým subjektom bolo HZDS-ĽS, ale zároveň bol tento subjekt aj najnegatívnejšie prezentovaným. Z tejto skutočnosti vyplýva, že značná plocha prezentácie zodpovedá jeho postaveniu na našej politickej scéne - najsilnejšieho politického subjektu. Jeho negatívna prezentácia ako prekážky v integračnom úsilí SR do NATO mohla znížiť relevantný účinok smerom k akceptácii daného subjektu recipientami monitorovaného média.

Pri hodnotení Novín STV v monitorovanom období konštatujeme, že vysielateľ rámcovo dodržiaval vyváženosť v spravodajských príspevkoch výberového súboru. Docieliť politickú vyváženosť v situácii pretrvávajúcej neštandardnosti našej politickej scény, keď sa politické strany v parlamente znovu "množia" delením - SNS-PSNS, DS-OKS, SDL-SDA, LDÚ zmenila názov znovu na DÚ a navyše, keď už 1/5 NR SR tvoria nezávislí poslanci kladie značné nároky na profesionalitu práce redakcie spravodajstva. Treba vziať do úvahy aj neštandardnosť zloženia vládnej koalície, v ktorej sú zastúpené politické strany pravice a ľavice. Pri obhajovaní vlastných postojov a programov narážajú na záujmy svojich partnerov v koalícii. Tým sa navzájom dostávajú do polohy opozície

voči sebe, kedy nemožno prekryť antagonizmy nielen pravicového a ľavicového spektra vládnej koalície. (Napr. diskrepancie medzi KDĽ a SMK.) Zo strán vládnej koalície bola najprezentovanejšou politickou stranou SDĽ. Táto skutočnosť súvisela predovšetkým s postojom SDĽ k privatizácii SPP, kedy hrozil dokonca pád vlády M. Dzurindu. Takmer paritu vykazujú prezentácia SMK a KDĽ u ktorých sa prejavovali názorové nezhody v súvislosti s účinnosťou zákona o zahraničných Maďaroch a jeho exteritoriality.

Vôbec najprezentovanejším politickým subjektom bolo opozičné HZDS-ĽS, ktoré bolo prezentované najmä v súvislosti s návštevou V. Mečiara v USA a jeho akceptovateľnosťou zahraničím v prípade jeho účasti vo vláde po parlamentných voľbách. SNS ako opozičná strana bola v porovnaní s PSNS prezentovaná na menšej ploche.

Prezentácia mimoparlamentných politických strán mala málo významný charakter. V porovnaní s ostatnými mimoparlamentnými stranami väčšiu plochu mala iba strana Smer, ktorá bola prezentovaná predovšetkým pre jej kritické postoje k spôsobu privatizácie SPP. ANO mala plochu prezentácie v porovnaní so Smerom trojnásobne nižšiu. Jej prezentácia nebola v monitorovanom období významná.

Výberový súbor Novín STV vytvoril priestor pre rôznorodosť názorov a prezentáciu politických subjektov, ich názorov a postojov k spoločensky závažným otázkam, čo eliminovalo favorizáciu niektorej zo sledovaných politických subjektov.

Monitoring preukázal, že STV rámcovo dodržiava Chartu spravodajstva a publicistiky v časti V. čl. 4 ods. 1, ktorá upravuje informovanie o činnosti politických strán, predovšetkým politických strán zastúpených v parlamente.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti sa domnievame, že odvysielaním spravodajských programov v monitorovanom období STV **neporušila** ust. § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii..

II. Výsledky monitoringu TV Markíza

V sledovanom období (4.3.-31.3.2002) boli monitorované hlavné spravodajské programy, takže odmonitorovaných bolo 28 hlavných spravodajských programov, čo predstavovalo cca 9 hodín. Z hľadiska tematického kontextu zobrazovaných politických subjektov patrili k najfrekvencovanejším príspevky prezentujúce aktuálne vnútropolitické udalosti a témy:

- privatizácia SPP
- krach nebankových subjektov
- stav v rezorte zdravotníctva
- činnosť parlamentu - voľba ombudsmana, návrh opozície na odvolanie vlády, návrh na odvolanie podpredsedu parlamentu B.Bugára, schvaľovanie novely Zákonníka práce, Zákona o Súdnej rade, neschválenie programu schôdze

Okrem toho spravodajstvo TV Markíza venovalo v danom období pozornosť aj rokovaniam koalíciej rady, problémom niektorých rezortov - predovšetkým však zdravotníctva a školstva, informovalo o výsledkoch prieskumov volebných preferencií.

1. Priestor a spôsob prezentácie sledovaných politických subjektov

graf č. 3 priestor

graf č. 4 spôsob

Tab.č.3 - TV Markíza

Subjekt	Priestor (v%)	Spôsob prezentácie		
		poz.	neut.	neg.
Vláda	28,2	0	376	- 51
HZDS-ĽS	14,4	0	175	-12
SDĽ	12,6	0	153	-16
SMK	6,9	0	69	-1
ANO	6,3	1	64	0
SMER	6,2	0	64	-13
prezident	4,9	0	46	-1
KDH	4,9	1	58	-2
SDKÚ	4,4	0	49	-1
SNS	3,1	0	22	0
PSNS	2,6	0	24	-1
SDSS	1,5	0	20	-1
SDA	1,3	0	24	0
SDK	0,9	0	10	0
OKS	0,7	0	7	0
SOP	0,3	0	7	0
KSS	0,2	0	1	0
RIS	0,2	0	3	0
DS	0,2	0	3	0
nezávislí	0,1	0	1	0
LDÚ	0,1	0	1	0

Najväčšiu plochu - **28,2%** - z celkového priestoru sledovaných politických subjektov mala **vláda**. Najčastejšie bola prezentovaná v rámci príspevkov s tematikou krachu nebankových subjektov, privatizácie SPP, či príspevkov týkajúcich sa problematiky jednotlivých rezortov.

Charakter informácií vzťahujúcich sa k vláde bol v sledovanom období **neutrálny** a

negatívny, vláda patrila k najviac negatívne prezentovaným subjektom. Pozitívna informácia v súvislosti s vládou zaznamenaná nebola.

V sledovanom období bolo v spravodajstve TV Markíza prezentovaných popri prezidentovi a vláde 19 politických subjektov. Z nich najväčšieho priestoru sa dostalo **HZDS-ES**, ktoré bolo prezentované na ploche **14,4 %**. HZDS sa objavovalo v príspevkoch s témou privatizácie SPP, zástupcovia hnutia mali možnosť vyjadriť sa v príspevkoch informujúcich o činnosti parlamentu (hlasovanie o nedôvere vláde, návrh na odvolanie B.Bugára, neschválenie programu parlamentu, novela zákonníka práce...) Okrem toho bolo HZDS prezentované v súvislosti s ohlasmi zahraničia na možnosti vstupu SR do NATO a cestou V.Mečiara do USA. Kontext týchto informácií bol smerom k HZDS negatívny a aj preto bolo HZDS z hľadiska počtu negatívnych referencií v poradí štvrtým v rámci sledovaných politických subjektov. Pozitívna informácia v súvislosti s HZDS zaznamenaná nebola a celkovo možno spôsob prezentácie označiť ako neutrálno-negatívny.

SDL bola prezentovaná na ploche **12,6 %**, a to predovšetkým v súvislosti s dominantnou témou daného obdobia, ktorou bola privatizácia SPP. Okrem toho sa pomerne často objavovala SDL, resp. jej zástupcovia, v príspevkoch informujúcich o činnosti parlamentu, prezentovaná bola v rámci rokovaní koaličnej rady k problematike volebného zákona, zákonníka práce, či v súvislosti s odchodom M.Ftáčnika z SDL. Spôsob prezentácie SDL bol tak ako aj pri HZDS len **neutrálno-negatívny**, v prípade SDL bol však počet negatívnych referencií vyšší. Prispela k tomu najmä vysoká frekvencia príspevkov s tematikou privatizácie SPP, v rámci ktorých bola SDL za svoj postoj prezentovaná predovšetkým v negatívnom kontexte. Zo všetkých sledovaných subjektov nasledovala počtom negatívnych zmienok SDL hneď za vládou.

SMK bola prezentovaná prostredníctvom príspevkov informujúcich o výsledkoch zasadnutia republikovej rady SMK a volebnom lídrovi SMK a často sa objavovala aj v príspevkoch z parlamentu - napr. prerokovanie novely Zákonníka práce, zákona o Súdnej rade, voľba ombudsmana, hlasovanie o nedôvere vláde, návrh na odvolanie podpredsedu parlamentu B.Bugára. Celková plocha, na ktorej bola SMK prezentovaná, predstavovala v sledovanom období **6,9 %**. Spôsob prezentácie strany bol predovšetkým **neutrálno-negatívny**, pozitívne SMK prezentovaná nebola.

Ďalšou stranou, ktorá z hľadiska rozsahu prezentovanej plochy nasledovala po SMK bola strana **ANO** a priestor jej prezentácie predstavoval **6,3 %**. ANO sa objavovala najmä v príspevkoch kritizujúcich stav zdravotníctva, školstva, jej zástupcovia sa vyjadrovali k činnosti parlamentu, privatizácii SPP, koaličným rokovaniam o podpore vlády, k ekonomike krajiny, či k volebnému maskotu HZDS. Okrem toho bola strana prezentovaná v rámci svojich aktivít - účasť na jadrovej konferencii, prijatie u prezidenta Schustera, a dokonca aj zorganizovanie politickej štafety na lyžiach. Spôsob prezentácie strany ANO bol tak ako aj v predchádzajúcich monitoringoch (august, október) **bez negatívnej prezentácie, neutrálno-negatívny a v jednom prípade pozitívny**. Popri veľkosti priestoru, aký strana ANO v danom období mala, sa takýto kvalitatívne odlišný spôsob jej prezentácie javí ako pomerne významný.

Takmer zhodný so stranou ANO bol priestor prezentácie strany **Smer** - predstavoval **6,2%**. Strana bola v monitorovanom období prezentovaná v súvislosti s kritikou súčasnej ekonomickej situácie, reakciou premiéra M.Dzurindu na billboard strany Smer, či v rámci

príspevku informujúcom o "úplatkárskej" afére R.Fica a R.Václavíka. Popri iných politických subjektoch bola prezentácia strany zaznamenaná aj v príspevkoch o privatizácii SPP a v rámci informovania o ceste V.Mečiara do USA. Kým plocha prezentácie Smer-u bola takmer zhodná s plochou strany ANO, spôsob prezentácie strany bol odlišný. Okrem **neutrálnych** boli zaznamenané len **negatívne referencie**, pričom v počte negatívnych informácií bol SMER po vláde a SĎP tretím najviac negatívne prezentovaným subjektom (druhým v rámci politických strán).

Priestor **prezidenta** v rámci sledovaných politických subjektov predstavoval v monitorovanom období **4,9%**. Prezident bol prezentovaný predovšetkým v súvislosti s jeho zahraničnými pracovnými cestami v danom období (Brusel, Moskva) a v súvislosti s prijatím zástupcov strany ANO. V rámci iných tém bol prezentovaný len okrajovo, predovšetkým formou zmienok. Spôsob prezentácie bol **neutrálno-negatívny**. Negatívna prezentácia sa vyskytla v príspevku informujúcom o spomienke na prezidenta Tisa, kde jeden z oslovených účastníkov spomienky sa vyjadril negatívne k osobe R.Schustera. **KDH** bolo prezentované na ploche **4,9 %** a podobne ako SMK sa často objavovalo v príspevkoch z parlamentu. Zástupcovia KDH tak mali možnosť vyjadriť sa k novele Zákonníka práce, k zákonu o Súdnej rade, k voľbe ombudsmana, návrhu opozície na odvolanie podpredsedu parlamentu B.Bugára. Okrem toho bola zaznamenaná prezentácia KDH v súvislosti s ich návrhom na zrušenie Mečiarových amnestií, problémami zdravotníctva, volebného zákona či odchodu D.Lipšica z postu vedúceho úradu MS SR. V spôsobe prezentácie bolo u KDH ako u jediného politického subjektu v danom období zaznamenané okrem **neutrálnych** informácií aj **2 negatívne** a **1 pozitívne** prezentovanie zároveň.

SDKÚ bola na ploche **4,4%** prezentovaná predovšetkým v súvislosti s návrhmi novely volebného zákona, aktuálnym dianím v parlamente - voľba ombudsmana, odvolávanie podpredsedu parlamentu B.Bugára, prerokovávanie novely zákonníka práce. Spôsob prezentácie bol **neutrálny** a v jednom prípade **negatívny**.

SNS bola prezentovaná v súvislosti s témou nebankových subjektov, okrem toho mala možnosť vyjadriť sa k novele zákonníka práce a prezentovaná bola v rámci prieskumov verejnej mienky (volebné preferencie, dôveryhodnosť). Plocha jej prezentácie predstavovala **3,1%**, spôsob prezentácie strany bol len **neutrálny**.

PSNS bola prezentovaná na ploche **2,6 %**, teda a o niečo menšej ako SNS. Prezentovaná bola v súvislosti s názormi svojho predsedu na NATO, podaním podnetu na trestné stíhanie C. Igbuanasiho, návrhom na odvolanie podpredsedu parlamentu B.Bugára, či v rámci informácie o sídle ombudsmana. Spôsob prezentácie bol **neutrálny** a **negatívny**. Poslednými stranami, ktorých plocha prezentácie bola ešte nad 1 minútu boli **SDSS, SDA a SDK**. SDSS bola prezentovaná najmä prostredníctvom príspevku informujúcom o zjazde strany, spôsob jej prezentácie bol neutrálno-negatívny. SDA bola prezentovaná v súvislosti so vstupom M.Ftáčnika do SDA, SDK v rámci niektorých príspevkoch z parlamentu, predovšetkým prostredníctvom poslanca J.Rusnáka. Spôsob prezentácie SDA a SDK bol **neutrálny**.

Priestor ostatných prezentovaných politických subjektov - **OKS, SOP, KSS, DS, RIS, nezávislí, LDÚ** - bol málo významný a svojím rozsahom menší ako 1 minúta. Spôsob prezentácie týchto subjektov bol **neutrálny**.

Prezentácia jednotlivých politikov

Obraz priestoru a spôsobu prezentácie politických subjektov dotvára aj "rebríček" jednotlivých politikov. Nasledujúca tabuľka č.4 uvádza poradie (z hľadiska priestoru) prvých pätnástich a spôsob ich prezentácie z hľadiska počtu referencií.

Tab.č.4 - TV Markíza

	Politik	Priestor (H:M:S)	Spôsob prezentácie		
			poz.	neut.	neg.
1.	M.Dzurinda	0:08:20	0	71	-3
2.	P.Koncoš	0:06:20	0	57	-5
3.	R. Fico	0:05:43	0	49	-6
4.	I.Mikloš	0:05:36	0	49	-1
5.	V.Mečiar	0:05:22	0	44	-6
6.	B.Bugár	0:05:07	0	32	0
7.	R.Schuster	0:04:58	0	39	-1
8.	R.Kováč	0:03:41	0	31	-11
9.	I.Šimko	0:02:38	0	26	0
10.	J.Čarnogurský	0:02:22	0	23	-2
11.	P.Rusko	0:02:12	0	13	0
12.	J.Slota	0:02:06	0	12	0
13.	S.Kozlík	0:01:59	0	13	-1
14.	D.Lipšic	0:01:57	0	9	0
15.	E.Kukan	0:01:37	0	8	0

Ako z tabuľky vyplýva, poradie politikov vo veľkej miere zodpovedá celkovému poradiu prezentovaných politických subjektov, a najprezentovanejšími tak boli tí politici, ktorí boli zobrazovaní v rámci najfrekventovanejších tém daného obdobia. Pri takmer rovnakom priestore strany Smer (6,2 %) a ANO (6,3 %), znamená tretia pozícia zástupcu Smeru skutočnosť, že Smer bol prezentovaný predovšetkým prostredníctvom svojho predsedu R.Fica. Rovnaké konštatovanie platí aj pre umiestnenie J.Slota v tabuľke pätnástich politikov, keďže PSNS bola medzi ostatnými politickými subjektami prezentovaná len na ploche 2,6 % (11.pozícia). Počet neutrálnych, pozitívnych a negatívnych referencií naznačuje spôsob prezentácie politikov. U všetkých prevažovali neutrálne zmienky, pozitívne nebol prezentovaný žiadny politik. Najviac negatívnych informácií bolo zaznamenaných pri R.Kováčovi, čo zároveň súvisí aj s vyššou frekvenciou kritických príspevkov z rezortu zdravotníctva v spravodajstve TV Markíza v danom období. Na druhej pozícii najnegatívnejšie prezentovaných politikov sú rovnako R.Fico (Smer) a V.Mečiar (HZDS). Nasledujú J.Koncoš, M.Dzurinda, J.Čarnogurský,

S.Kozlík, I.Mikloš, R.Schuster. Ostatní politici doplňající rebríček prvej pätnástky boli prezentovaní neutrálne.

2. Nekorektné správy alebo profesionalita spravodajstva ako jeho kvalitatívny znak

Na základe posudzovania kvality jednotlivých relevantných príspevkov v zmysle stanovených kritérií boli zaznamenané v spravodajstve TV Markíza nasledovné zistenia:

Relevancia (prezentácia toho, čo si zasluhuje zo spoločenského hľadiska pozornosť)
Spravodajstvo TV Markíza vo všeobecnosti mapovalo v danom období väčšinu udalostí a tém celospoločenského významu.

Medzi udalosti, ktoré TV Markíza nezaznamenala, a ktoré boli pomerne medializované v iných médiách, patrila v danom období informácia o zásahu polície voči funkcionárom HZDS za údajné prechovávanie zbraní.

Vecnosť - komentatívne prvky

Požiadavka vecnosti nebola dodržaná v nasledovných príspevkoch (deň, názov príspevku):

9.3. - 48 miliónov pre asistentov - komentovaný záver príspevku: *"Aj keď poslanci na prácu svojich asistentov nedajú dopustiť, na efektívite legislatívneho procesu v parlamente to niekedy nie je poznať."*

12.3. - Rekord - príspevok z parlamentu informoval o neschválení programu schôdze. Situáciu v parlamente redaktorka ironickým tónom komentovala slovami: *"Vytrvalým zvonením a opakovanými výzvami predsedajúci dostal poslancov do sály, na schválenie programu sa však už koalícia nez mohla, a tak po hodine odchádzali usmiati poslanci domov."* Opakovane aj v závere príspevku: *"J.Migaš zvolal ďalšiu schôdzu už na zajtra, je však pravdepodobné, že sa dnešné divadlo zopakuje. Predseda parlamentu si však aj napriek tomu myslí, že poslanci môžu dostať rozum."*

15.3. - Chýba disciplína - dochádzku poslancov v parlamente redaktorka komentovala slovami: *"Poslanci síce veľmi dobre vedia, že na schválenie zákonov nevyhnutných pre náš vstup do EÚ nezostáva veľa času, ale na ich disciplínu to zjavne nemá žiaden vplyv. Neúčast' na rokovaní parlamentu sa pre nich stala folklórom."* rovnako aj v závere príspevku: *"Zdá sa, že disciplína poslancov pokrívá s blížiacim sa záverom ich funkčného obdobia a tak bude určite zaujímavé sledovať, do akej miery budú schopní zísť počas letných mesiacov."*

20.3. Nedostatočné zmeny? - záver príspevku redaktorka komentovala slovami: *"Zdá sa teda, že ani po 1.apríli diskusia okolo zákonníka práce neutíchne. Či je však vládna koalícia schopná dohodnúť sa ešte na nejakých zmenách je otázne."*

23.3. - Z kaluže do blata? - redaktor v závere príspevku - *"SDSS pozná po dnešku meno svojho nového predsedu, SDSS pozná aj svojho nového volebného lídra, SDSS však po dnešku zjavne nepozná aká bude jej vlastná politická budúcnosť."*

24.3. - Všimné - príspevok informujúci o korupčnej afére zástupcov Smeru, o ktorej sami informovali prostredníctvom svojej tlačovej konferencie - redaktorka v závere príspevku: *"Tieňový minister SMER-u tak pravdepodobne zabudol, že podplácanie je trestné, a to, že sa k tomu priznal ešte aj na tlačovej konferencii, ho môže stať od troch rokov vyššie."*

Z polohy vecnosti posúva informáciu smerom k istej sugestívnosti, či negatívne mu kontextu aj nevhodný slovník, i ironický tón moderátorov alebo redaktorov:

4.3. - Minister je spokojný - redaktorka: *"ANO hovorí o absolútnej neschopnosti ministerstva a zlyhávaní systému v základných funkciách. Minister R.Kováč je však spokojný a presvedčený, že väčšinu úloh splnil."*

14.3. - Spestrenie rokovania - redaktorka: *"Katarína Tóthová vo svojom hlučnom prejave zase vyhlásila, že miluje svojho muža, ktorý je maďarskej národnosti.."*

16.3. - Fico kritizuje - redaktor ironickým tónom: *"Po vyjadreniach R.Fica a poradcu podpredsedu vlády o stave našej ekonomiky sa zdá, akoby každý hovoril o inej krajine. Podľa Fica sa totiž tejto vláde nič nepodarilo, naopak jeho oponent hovoril o chválach na adresu našej ekonomiky."*

Redaktor v závere príspevku: *"Fico však chce po voľbách zostaviť vládu a byť jej premiérom a jeho experti chcú postaviť ekonomiku na pevné nohy."*

20.3. - Minister nereaguje - redaktor: *"Ešte pred niekoľkými týždňami sa premiér v súvislosti s prácou súdov v medializovaných kauzách zastrájal"*

Vyváženosť

V spravodajstve TV Markíza sa v sledovanom období vyskytli príspevky, v ktorých nedostala priestor dotknutá strana. Okrem toho boli zaznamenané aj príspevky, ktoré navonok spĺňali požiadavku vyváženosti, napriek tomu názory a vyjadrenia jednej zo strán pôsobili v týchto príspevkoch popri vyjadreniach zástupcov iných subjektov dominantne a celkovo tak vyznievali v prospech jednej strany.

Príklady:

11.3. - Kolaps - príspevok priniesol kritické stanovisko strany ANO k stavu našej ekonomiky. Odznali v ňom kritické vyjadrenia smerom k vláde, tá však priestor na stanovisko nedostala. Okrem názorovej nevyváženosti bol tento príspevok aj najvýraznejším príkladom odlišnej prezentácie strany ANO. Porovnali sme tento príspevok s príspevkom Fico kritizuje (odvysielaný 16.3.). Obe príspevky majú spoločné predovšetkým fakt, že mimoparlamentné subjekty v ňom prezentujú svoje kritické výhrady k stavu ekonomiky (prinášame najprv plný prepis oboch príspevkov). **Kolaps** (príspevok bol na tretej pozícii v radení)- Moderátor v štúdiu uviedol správu slovami: *"Ak bude ekonomika fungovať tak ako doteraz, Slovensko dosiahne úroveň krajín EÚ najskôr o 50 rokov. Ak sa nezačnú reformovať problémové rezorty, náš vstup do únie môže mať vážne dopady na život v krajine. Podľa predsedu ANO P.Ruska hrozí*

dokonca našej ekonomike kolaps."

Príspevok pokračoval obrazovou reportážou s nasledovnými slovnými vstupmi:

Redaktorka : *"Schodok verejných financií je podľa zástupcov ANO neudržateľný, Slovensko žije na dlh, ktorý sa stále zvyšuje. Ak sa situácia nezmení, našej ekonomike hrozí výrazná nerovnováha."*

P.Rusko (ANO): *"My sa odmietame pozerat' na to, ako táto vláda presviedča, ako vie riadiť tento štát za cenu pôžičiek a dlhov, ktoré potom bude musieť splácať budúca generácia."*

Redaktorka: *"Navyše plánovaný deficit rozpočtu, ktorý ministerstvo financií odhaduje na 38 miliárd, bude podľa ekonomických expertov ANO oveľa vyšší."*

R.Nemcsics (ANO)- *"V skutočnosti vysoko prekračuje 50 miliardovú hranicu."*

Redaktorka: *"A táto situácia je spôsobená tým, že sa nabaľujú záväzky, ktoré na seba zbral štát napríklad aj za zlé bankové úvery."*

R.Nemcsics (ANO): *"Štát neplatí aj ďalšie záväzky, napríklad záväzky, ktoré vyplývajú zo zmluvy o verejnom záujme so železnicami a SR."*

V.Rigas (ANO) - *"Neuskutočnenie zásadných reforiem v oblasti dôchodkového zabezpečenia, zdravotníctva a sociálneho systému neumožnilo tejto vláde reformovať výdavky verejných rozpočtov."*

Redaktorka: *"A práve výrazné zoškrtnutie štátnych výdavkov je jedinou cestou ako zmeniť dnešný stav ekonomiky. V.Rigas navyše tvrdí, vládu, ktorá vzišla zo septembrových volieb čaká neľahká úloha, slovenskú ekonomiku treba totiž znovu stabilizovať."*

16.3. Fico kritizuje (príspevok bol na piatej pozícii). Správu uviedla moderátorka v štúdiu slovami: *"Predseda Smeru R.Fico po opätovných kritikách na adresu právneho poriadku, korupcie či nezamestnanosti obrátil svoju pozornosť aj na ekonomický vývoj krajiny. Vláda sa nevyhla kritike za neúčinné opatrenia v zdravotníctve či školstve, pranieroval verejné financie a reformu verejnej správy. Vládny ekonomický poradca sa proti kritike ohradil a ekonomický vývoj Slovenska hodnotil pozitívne"*.

Redaktor: *"Po vyjadreniach R.Fica a poradcu podpredsedu vlády o stave našej ekonomiky sa zdá, akoby každý hovoril o inej krajine. Podľa Fica sa totiž tejto vláde nič nepodarilo, naopak jeho oponent hovoril o chválach na adresu našej ekonomiky."*

R.Fico: *"Môžeme považovať vládny program za science fiction, jednoducho, dohromady nič sa z toho nesplnilo. Deficit štátneho rozpočtu bude podstatne väčší ako ho naplánovala vláda SR.."*

V.Tvaroška, poradca podpredsedu vlády pre ekonomiku: *"Jeho znalosti ekonomiky sú skutočne minimálne, rozpočet na budúci rok zostaví táto vláda a rozpočet bude zostavený rovnako ako predchádzajúce 4 roky a bude schválený."*

Fico: *"Druhý problém je obrovský deficit v zahraničnom obchode, je predpoklad, že tento bude väčší ako 110 miliárd korún a okrem prázdnych rečí vláda SR neurobila nič."*

Tvaroška: *"Podnikateľská sféra je podstatne zdravšia, podstatne ziskovejšia, podstatne konkurencieschopnejšia ako kedykoľvek predtým."*

E.Mikelka (ekonomický poradca Smeru): *"Zahraničnoobchodná bilancia za minulý rok dosiahla rekordný deficit v histórii Slovenska."*

Redaktor: *"Fico však chce po voľbách zostaviť vládu a byť jej premiérom a jeho experti chcú postaviť ekonomiku na pevné nohy."*

Ako z prepisov vyplýva, spôsob spracovania bol v podstate pri obdobných výhradách k ekonomike v rámci jednotlivých príspevkov výrazne odlišný. V príspevku *Kolaps*, na rozdiel od príspevku *Fico kritizuje*, boli kritické výhrady zástupcov ANO prezentované bez poskytnutia akéhokoľvek priestoru pre protinázor. V príspevku *Fico kritizuje* boli ako protinázor uvedené reakcie poradcu podpredsedu vlády pre ekonomiku, pričom okrem vecných argumentov boli v rámci tejto reakcie do príspevku vybrané aj vyjadrenia smerujúce k osobe R.Fica, ktoré ho prezentovali v negatívnom kontexte. Odlišný bol aj jazyk komentátorov - úvod príspevku *Kolaps* začínal katastrofickými konštatovaniami o kolapse ekonomiky, nasledoval o niečo miernejší tón, ktorý zároveň naznačil možnosť zmeny: *"Ak sa situácia nezmení, našej ekonomike hrozí výrazná nerovnováha."*, pokračovala kritika vlády i ekonomiky priamo z úst zástupcov ANO, a napokon v závere bolo prostredníctvom redaktorky vyslovené riešenie: *"A práve výrazné zoškrtanie štátnych výdavkov je jedinou cestou ako zmeniť dnešný stav ekonomiky. V.Rigasz navyše tvrdí, vládu, ktorá vzíde zo septembrových volieb čaká neľahká úloha, slovenskú ekonomiku treba totiž znovu stabilizovať."*

Takýmto spôsobom spracovaný príspevok nekriticky prezentuje predstaviteľov strany ANO, predstavuje ich ako jediných, ktorí problém vidia, vedia ho pomenovať a majú aj riešenie. Jazyk komentátorov v príspevku *Fico kritizuje* je odlišný. Už v úvode príspevku sú vyjadrenia R.Fica spochybnené: *"Vládny ekonomický poradca sa proti kritike ohradil a ekonomický vývoj Slovenska hodnotil pozitívne"*, a podobne aj slová redaktora v ironickom tóne: *"Po vyjadreniach R.Fica a poradcu podpredsedu vlády o stave našej ekonomiky sa zdá, akoby každý hovoril o inej krajine. Podľa Fica sa totiž tejto vláde nič nepodarilo, naopak, jeho oponent hovoril o chválach na adresu našej ekonomiky."* A napokon za nekorektné považujeme aj záverečné skomentovanie príspevku redaktorom, opäť v ironickom tóne: *"Fico však chce po voľbách zostaviť vládu a byť jej premiérom a jeho experti chcú postaviť ekonomiku na pevné nohy."*

Tento príspevok bol na rozdiel od predchádzajúceho spracovaný spôsobom, ktorý, posunul stanoviská R.Fica do polohy negatívnej prezentácie.

4.3. Minister je spokojný

Úvod príspevku, ktorý prezentoval stanovisko ANO k situácii v zdravotníctve - *"Nedostatok liekov, odsúvanie operácií a stúpajúca zadlženosť, to je výsledok štvorročnej transformácie zdravotníctva. ANO hovorí o absolútnej neschopnosti ministerstva a zlyhávaní systému v základných funkciách. Minister R.Kováč je však spokojný a presvedčený, že väčšinu úloh splnil."*

Ako je z citácie zrejmé, už úvod príspevku dal prezentácii R.Kováča negatívny charakter. Nasledovala obrazová reportáž, v rámci ktorej boli oslovení aj zástupcovia KDĽH a PSNS, taktiež sa vyjadrili kriticky k stavu zdravotníctva, čím vlastne podporili kritické stanovisko ANO. Okrem nich aj minister R.Kováč ako dotknutá strana a 2x mal možnosť vyjadriť sa aj zástupca ANO R.Zajac, takže priestor jeho prezentácie bol v príspevku najväčší. V celom príspevku, ktorý vlastne tlmočil kritické názory ANO na stav zdravotníctva nemožno 9 sekundový priamy vstup dotknutej strany považovať za adekvátny.

15.3. Úplatky na ministerstve - kritický príspevok o korupcii na MZ - z oslovených politikov - A.Záborská KDĽH 7 sekúnd, M.Drobný HZDS 7 s, J.Rusnák SDK 3 s,

K.Sarkozy SMK 5 s, R.Kováč vláda 8 s, mal najväčší priestor zástupca ANO Ľ.Lintner 15 s.

15.3. Chýba disciplína - kritika dochádzky poslancov - kritické vyjadrenie predstavitel'a ANO - Ľ.Lintnera: *"My sme na začiatku roku navrhovali skrátenie volebného obdobia práve z titulu, že sa nám zdalo, že vládna koalícia je nefunkčná. Poslanci v parlamente už nepracujú, zato v zákulisí čoraz viac uvažujú o zvýšení svojich pôžitkov - zvýšení odstupného späť na 8 mesiacov a bezplatnú leteckú dopravu,"* malo časový rozsah 19 sekúnd a odznelo v závere príspevku. Zástupcovia iných politických subjektov, ktorí sa v príspevku vyjadrovali pred ním - J.Rusnák SDK 10 s, Ľ.Andrássy SDL 6 s, A.D.Zólyomi SMK 11 s.

22.3. Školstvo sa predražuje - kritický príspevok k financovaniu školstva - zástupca ANO F.Tóth dostal v príspevku priestor na vyjadrenie v rozsahu 20 sekúnd, jeho vyjadrenia boli podporené vyjadreniami zástupcu štatistického úradu i zástupcu z praxe, minister Ftáčnik mal priestor v rozsahu 12 sekúnd.

31.3. - Predĺženie termínu - záver príspevku: *"Myslím, že minister Kováč niečo iné tvrdí občanom a voči svetu hovorí o tom, aké sú tu problémy a aké by bolo, keby sme dostali nejaké peniaze na ich riešenie."* Tieto kritické vyjadrenia R.Zajaca (ANO) k osobe ministra R.Kováča odzneli v závere príspevku, R.Kováč už nedostal možnosť na ne reagovať.

Ako z vyššie uvedeného vyplynulo, príspevky, v ktorých bola zaznamenaná názorová nevyváženosť, boli príspevky, v ktorých bola prezentovaná strana ANO. Niektoré navonok spĺňali požiadavku vyváženosti, napriek tomu názory a vyjadrenia zástupcov ANO pôsobili v týchto príspevkoch popri vyjadreniach zástupcov iných subjektov dominantne a celkovo tak vyznievali v prospech stanovísk ANO. Zaznamenané odlišnosti možno zhrnúť nasledovne:

- v príspevkoch, v ktorých sa predstavitelia ANO - buď ako experti alebo zástupcovia strany ANO - vyjadrovali k aktuálnym problémom (zdravotníctvo, školstvo, ekonomika, privatizácia SPP, činnosť parlamentu) boli zostavené tak, že ani v jednom prípade neboli stanoviská, či vyjadrenia ANO spochybnené
- časový priestor pre stanoviská zástupcov ANO bol často krát väčší ako priestor zástupcov oslovených subjektov - kritizovaných i ostatných (4.3., 22.3., 31.3. a dva príspevky z 15.3), prípadne boli podporené stanoviskami zástupcov rezortu alebo odborníkov z danej oblasti alebo aj politickými subjektami (4.3., 18.3., 22.3. 31.3.) , v jednom prípadne boli kritické vyjadrenia ANO odvysielané aj bez akéhokoľvek protinázoru dotknutej strany (11.3.) alebo boli uvedené v závere príspevku ("metóda posledného slova"), čo najmä pri väčšom časovom priestore pre ich stanoviská alebo popri ich kritických výhradách bez možnosti reakcie dotknutej strany vyznievalo v prospech stanovísk zástupcov ANO - (13.3., 15.3., 31.3.)

Takýto spôsob prezentácie je uprednostňovaním a preferovaním jednej strany. Napokon tendenciu preferovania strany ANO naznačujú aj iné zistenia, ktoré by sa mohli považovať za zámer, ktorý prispieval k celkovému nekritickému prezentovaniu strany:

- príspevok, v ktorom bola zaznamenaná pozitívna informácia v prezentácii ANO (a zároveň aj v prezentácii KDĽAP), a ktorý bol odvysielaný 11.3., informoval o tom, že KDĽAP v Poprade nebude nominovať vlastného kandidáta na post primátora, spoločným kandidátom bude súčasný viceprimátor a kandidát ANO - A.Danko. Pozitívna informácia bola zaznamenaná práve v súvislosti s osobou A.Danka, o ktorom sa v pozitívnom zmysle vyjadril J.Dravec (KDĽAP). V súvislosti s informáciou o nominovaní A.Danka na post primátora Popradu vydal (14.3.2002) prostredníctvom agentúry SITA miestny zväz SDKÚ v Poprade vyhlásenie o absolútnej neprijateľnosti A.Danka na post primátora Popradu. Túto informáciu TV Markíza neodvysielala.
- príspevok z 25.3. hneď v úvode informoval: "Prezident R.Schuster sa dnes po prvýkrát oficiálne stretol s predstaviteľmi ANO. Podľa hlavy štátu dlhodobé preferencie strany naznačujú, že po voľbách má šancu sa dostať do parlamentu. Hoci k povolebnému usporiadaniu politickej moci sa prezident vyjadroval len opatrne, iniciatívu aliancie za predčasné voľby otvorene podporil." Príspevok ďalej v tomto duchu pokračoval obrazovou reportážou. V súvislosti s týmto príspevkom sa žiada poznamenať, že ak je významnosť uvedeného príspevku, resp. informácie daná faktom, že aktérom stretnutia zástupcov politickej strany bola hlava štátu, potom prinajmenšom takú istú dôležitosť by mala mať informácia o stretnutí R.Schustera so zástupcami SNS . Stretnutie sa uskutočnilo 11.3., informovala o ňom STV. V spravodajstve TV Markíza nebola informácia zaznamenaná.
- príspevky z dní 4.3., 11.3., 18., 22.3.2002 prezentovali kritické stanoviská a názory strany ANO na situáciu v zdravotníctve a školstve. Strana tieto stanoviská prezentovala na svojich tlačových konferenciách v dňoch 4.3., 11.3., 18.3.2002. Ani STV, ani TV JOJ v takejto miere stanoviská ANO z tlačových konferencií neprezentovali. Urobila tak iba TV Markíza. Nie však aj v prípade iných politických strán, pri ktorých takýto početný výber i aktuálne zaradenie nebolo v danom období v spravodajstve TV Markíza zaznamenané. Napr. SOP mala tlačové besedy v dňoch 5.3., 12.3., 26.3., v týchto dňoch však prezentácia strany nebola zaznamenaná v žiadnom príspevku a v súvislosti s témami tlačových besied dokonca ani v ostatné dni monitorovaného obdobia. Obdobne to bolo v prípade strany Smer, ktorá mala v danom období tlačové besedy 8.3., 15.3., 20.3. a 22.3. Zaradené do spravodajstva TVM boli len vyjadrenia R.Fica k stavu slovenskej ekonomiky, ktoré odzneli na tlačovej besede 15.3., odvysielané boli 16.3., (je to vyššie spomínaný príspevok Fico kritizuje) a navyše spôsobom, ktorý prezentoval stranu negatívne.

Kumulácia všetkých týchto zistení a jednotlivých odlišností v prezentácii ANO, absencia akejkol'vek negatívnej zmienky a pomerne významný priestor aký mala táto strana ako mimoparlamentný subjekt v rámci plochy prezentácie zaznamenaných politických subjektov (5. v celkovom poradí, 4.pozícia v poradí

politických strán) naznačili kvalitatívne odlišný spôsob prezentácie tejto strany.

S ú h r n:

V monitorovanom období bolo v spravodajstve TV Markíza prezentovaných 21 politických subjektov, z toho 18 politických strán. Z hľadiska priestoru bola v sledovanom období v Televíznych novinách TV Markíza:

- najprezentovanejšia vláda
- druhým subjektom bolo HZDS-ĽS, ktoré tak bolo zároveň najprezentovanejšou politickou stranou spomedzi 18 politických strán zaznamenaných v spravodajstve
- plocha prezentácie prezidenta predstavovala 7.pozíciu v rámci všetkých sledovaných subjektov.

Z hľadiska spôsobu prezentácie prevládali u všetkých sledovaných subjektov neutrálne informácie. Pri vzájomnom porovnaní pozitívnych a negatívnych referencií možno konštatovať:

žiadne pozitívne, iba negatívne informácie odzneli pri prezentácii 8 sledovaných subjektov

- najnegatívnejšie bola prezentovaná vláda, nasledovala SĽ, Smer, HZDS, KDH, SMK, SDKÚ a SDSS
- pozitívne (v jednom prípade), bez jedinej negatívnej informácie bola prezentovaná len strana ANO.

Z hľadiska výskytu nekorektných správ sa objavilo niekoľko príspevkov s výskytom komentatívnych prvkov, ako závažnejšie sa ukázalo nedodržiavanie kritéria vyváženosti v príspevkoch, v ktorých bola prezentovaná strana ANO. Takýto kvalitatívne odlišný spôsob prezentácie strany ANO možno označiť ako nekritický, naklonený v prospech tohto subjektu.

III. Výsledky monitoringu TV JOJ

V sledovanom období bolo odmonitorovaných 28 vydaní hlavného spravodajského programu TV JOJ na časovej ploche cca 9 hodín.

Z hľadiska tematického kontextu zobrazovaných politických subjektov patrili k najfrekvencovanejším príspevky prezentujúce aktuálne vnútropolitické udalosti a témy:

- privatizácia SPP
- krach nebankových subjektov
- dianie v parlamente (návrhy na odvolanie vlády, zákon o verejnej službe, zákon o ombudsmanovi)
- cesta V.Mečiara do USA

1. Priestor a spôsob prezentácie politických subjektov v spravodajstve TV JOJ

graf č. 5 priestor

graf č. 6 spôsob

Priestor prezentácie politických subjektov v hlavnom spravodajskom programe TV JOJ v období od 4.3.2002-31.3.2002 ukazuje nasledovná tabuľka.

Tab.č.5 - TV JOJ

Subjekt	Priestor (v %)	Spôsob prezentácie		
		poz.	neut.	neg.
Vláda	25,8	1	182	- 22
HZDS-ĽS	20,1	0	116	-23
SDĽ	13,5	1	67	-18
SNS	5,7	0	27	-11
SMK	5,5	0	23	-4
SMER	5,4	1	14	-1
KDH	4,6	0	19	0
PSNS	3,3	0	22	-3
SDKÚ	3,2	0	7	-1
ANO	2,7	0	4	0
SDK	2,4	1	9	-3
SOP	2,2	0	13	0
prezident	1,7	0	9	0
SDA	1,3	0	9	0
Nezávislí	1,2	0	5	0
DS	0,9	0	6	0
OKS	0,5	0	3	0
SDSS	0,1	0	1	0
LDÚ	0,1	0	1	0
ROI	0,0	0	0	-1

Priestor prezentácie **vlády** predstavoval v rámci všetkých prezentovaných subjektov najvyššie percento - **25,8 %**. Zmienky o nej, prípadne prezentácia jej členov bola zaznamenaná v nadpolovičnej väčšine relevantných príspevkov a to najmä v súvislosti s aktuálnymi udalosťami daného obdobia, akými boli privatizácia SPP, či kauza nebankových subjektov. Okrem toho bola vláda prezentovaná v rámci informácií týkajúcich sa niektorých jej rezortov i činnosti parlamentu. Spôsob prezentácie vlády bol

zväčša **neutrálno-negatívny**, zaznamenaná bola **jedna pozitívna zmienka**.

HZDS bolo s podielom **20,1 %** druhým najprezentovanejším v rámci všetkých prezentovaných subjektov a zároveň najprezentovanejším medzi politickými stranami. Prezentované bolo predovšetkým prostredníctvom príspevkov informujúcich o ceste V.Mečiara do USA , zásahu polície voči funkcionárom HZDS. Okrem toho sa zástupcovia HZDS mali možnosť vyjadriť k privatizácii SPP, krachu nebankových subjektov a v rámci príspevkov z parlamentu (voľba ombudsmana, návrhy na odvolanie vlády, návrhy ohľadne odstúpeného pre poslancov NR SR). Kontext mnohých informácií bol negatívny a tak z hľadiska spôsobu prezentácie bolo HZDS najviac negatívne prezentovaným subjektom. Celkovo možno spôsob prezentácie označiť ako **neutrálno-negatívny**, pozitívna referencia v súvislosti s HZDS zaznamenaná nebola.

Postoj **SDĽ** k privatizácii SPP a najvyššia frekvencia príspevkov s touto tematikou prispeli jednak k celkovej ploche prezentácie SDĽ, ktorá predstavovala v danom období **13,5 %**, ale aj k tretej pozícii v počte negatívnych referencií. Zástupcovia SDĽ mali tiež možnosť pomerne často vyjadriť svoj názor v rámci príspevkov informujúcich o činnosti parlamentu. Z hľadiska spôsobu prezentácie SDĽ bola okrem **neutrálnych** a už spomínaných **negatívnych** informácií, zaznamenaná aj jedna **pozitívna** referencia.

Priestor prezentácie **SNS** predstavoval v danom období **5,7 %**. Strana bola prezentovaná najmä v rámci svojho postoja k situácii okolo krachu nebankových subjektov a prostredníctvom príspevku informujúcom o odchode niektorých členov SNS v Čadci k PSNS. Kontext týchto informácií bol negatívny a z hľadiska počtu takýchto informácií bola strana štvrtá spomedzi sledovaných subjektov. Celkovo bol spôsob prezentácie strany **neutrálno-negatívny**, pozitívna informácia zaznamenaná nebola.

SMK bola prezentovaná na ploche **5,5 %** . Tematickým kontextom prítomnosti strany boli reakcie na návrhy zrušenia Benešových dekrétov, privatizácia SPP, oslavy štátneho sviatku Maďarska, prieskum volebných preferencií, či návrhy opozície o odvolanie vlády. Spôsob prezentácie bol **neutrálno-negatívny**, bez pozitívnych referencií.

Priestor prezentácie strany **Smer** predstavoval **5,4 %** v rámci sledovaných politických subjektov a na prvý pohľad sa javil ako pomerne významný. Rozsah plochy súvisel s vyššou frekvenciou príspevkov informujúcich o privatizácii SPP, v rámci ktorých bol Smer prezentovaný. Prezentácia však bola predovšetkým nepriamou formou, sprostredkované (zmienky, ilustračné zábery), a iba v jednom prípade mal R.Fico možnosť priamo sa k problému vyjadriť. Strana bola zaznamenaná aj v rámci informovania o výsledkoch prieskumov verejnej mienky (volebné preferencie, dôveryhodnosť politikov).

Spôsob prezentácie strany bol vyvážený, okrem **neutrálnych** referencií bola zaznamenaná jedna **pozitívna** a jedna **negatívna**.

Spôsob prezentácie strany **KDH** bol v danom období len **neutrálny**. KDH dostalo priestor vo viacerých príspevkoch z parlamentu a prezentované bolo v súvislosti s informáciami o výsledkoch prieskumov verejnej mienky. Celková plocha prezentácie predstavovala **4,6 %**.

PSNS bola prezentovaná na ploche **3,3 %** a z hľadiska tematickeho kontextu bola jej prezentácia rôznorodá, t.j. v súvislosti so žiadnou témou, v rámci ktorej bola strana prezentovaná, sa neobjavila viac ako raz (privatizácia SPP, prieskum voleb.pref. prechod členov SNS v Čadci do PSNS ...). Spôsob prezentácie PSNS bol **neutrálno-negatívny**. SDKÚ bola prezentovaná v rámci niektorých príspevkov z parlamentu, či informácií o výsledkoch prieskumov volebných preferencií. Celková plocha prezentácie bola **3,2 %**, spôsob prezentácie bol len **neutrálny**.

Časový priestor prezentácie strany ANO predstavoval v danom období **2,7 %** z plochy prezentácie všetkých zaznamenaných politických subjektov. Strana bola prezentovaná iba v dvoch príspevkoch, obidva sa týkali výsledkov prieskumu verejnej mienky (prieskum dôveryhodnosti politikov, prieskum volebných preferencií UVVM). Spôsob prezentácie bol **neutrálny**.

Prezentácia SDK bola výlučne v rámci príspevkov z parlamentu. Celková plocha predstavovala **2,4 %** a spôsob prezentácie možno označiť za najvyváženejší - popri **9 neutrálnych** referenciách boli zaznamenané **3 negatívne** a **1 pozitívna**.

SOP bola posledným subjektom, ktorého časový priestor prezentácie bol nad jednu minútu. Z hľadiska percentuálneho vymedzenia predstavoval priestor prezentácie SOP **2,2 %**. Strana bola prezentovaná prostredníctvom svojich výhrad k dôveryhodnosti výsledkov prieskumov volebných preferencií, či prostredníctvom vyjadrení svojich zástupcov k otázke zrušenia Benešových dekrétov, oslavám štátneho sviatku Maďarska na Slovensku...

Prezentácia **prezidenta** v spravodajstve TV JOJ v danom období bola len vo forme zmienok a to v súvislosti s takými témami ako - ohlasy zahraničia na integráciu SR do NATO v prípade nástupu vlády V.Mečiar, havárie a zabezpečenie ciest ústavných činiteľov, traja najvyšší ústavní činitelia SR naraz mimo republiky, kandidatúra P.Kresáka na post ústavného sudcu, odchod M.Ftáčnika z SDE, zákon o verej.službe. O zahraničných cestách prezidenta v danom období (Brusel, Rusko) TV JOJ neinformovala. Priestor prezentácie prezidenta nepresiahol 1 minútu, čo znamenalo **1,7 %** a zároveň 13. pozíciu v poradí všetkých prezentovaných subjektov. Spôsob prezentácie prezidenta bol len **neutrálny**.

Časový priestor prezentácie ostatných zaznamenaných politických subjektov - **OKS, SDA, DS, SDSS, ROI, nezávislí poslanci** - bol menší ako 1 minúta.

Prezentácia jednotlivých politikov

Tab.č.6 - TV JOJ

	Politik	Priestor (H:M:S)	Spôsob prezentácie		
			poz.	neut.	neg.
1.	M.Dzurinda	0:04:16	0	39	-2
2.	V.Mečiar	0:03:50	0	28	-13
3.	P.Koncoš	0:03:30	0	29	-4

4.	R.Fico	0:02:06	0	9	-1
5.	A.Malíková	0:02:05	0	14	-8
6.	B.Bugár	0:02:00	0	16	-1
7.	I.Mikloš	0:01:39	0	13	-1
8.	L.Orosz	0:01:33	1	11	-1
9.	P.Kresák	0:01:15	1	7	-3
10.	J.Slota	0:01:04	0	11	-3
11.	J.Čarnogurský	0:01:00	0	11	0
12.	R.Schuster	0:00:58	0	9	0
13.	V.Tkáč	0:00:41	0	8	0
14.	F.Mikloško	0:00:37	0	6	0
15.	P.Hamžík	0:00:33	0	5	0

Poradie prezentovaných politikov v spravodajstve TV JOJ ukazuje predchádzajúca tabuľka č.6. Na prvých pozíciách je takmer identické s poradím zobrazovaných politických subjektov z hľadiska priestoru. Poradie "narušil" len niekoľkosekundový predstih R.Fica pred A.Malíkovou a B.Bugárom. Z hľadiska počtu referencií v spôsobe prezentácie politikov prevažovali neutrálne informácie. Len neutrálne prezentovaných bolo posledných päť politikov, pozitívne boli prezentovaní v rámci prvej pätnástky L.Orosz a P.Kresák. Politikom s najvyšším počtom negatívnych referencií bol v danom období V.Mečiar, nasledovala A.Malíková. P.Koncoš, P.Kresák, J.Slota, M.Dzurinda, R.Fico, B.Bugár, I.Mikloš, L.Orosz,.

2. Nekorektné správy alebo profesionalita spravodajstva ako jeho kvalitatívny znak

V spravodajstve TV JOJ boli v sledovanom období zaznamenané predovšetkým nasledovné zistenia:

Relevancia

Spravodajstvo TV JOJ vo všeobecnosti pokrývalo "témy" daného obdobia, pričom najfrekvencovanejšia bola téma privatizácie SPP. V porovnaní s inými médiami neboli však v TV JOJ zaznamenané napr. zahraničné cesty R.Schustera, snahy o odvolanie podpredsedu parlamentu B.Bugára.

Okrem toho, z hľadiska nami vyčlenených sledovaných parametrov (politické subjekty a ich zástupcovia) sa medzi relevantnými príspevkami vyskytli aj také, ktorých tematickým kontextom bolo napr. - podstata krásy slovenských žien, MDŽ, tenisový turnaj diplomatov - ktoré skôr patria do spoločensko-zábavnej rubriky, než do spravodajstva. Toto konštatovanie sa týka aj iných príspevkov, než len tých, ktoré z hľadiska zamerania nášho monitoringu patrili k relevantným.

Vecnosť - komentatívne prvky

6.3. - moderátor v úvode príspevku: *"Vždy keď sa zvoliebniava, politikom akoby mäkli mozgy. Ak už nemajú čo ponúknuť, vyvolávajú aspoň vášne. Maďarskému premiérovi V.Orbánovi sa to podarilo dokonca v medzinárodnom meradle. Požiadavka na zrušenie tzv. Benešových dekrétov vyvolala vlnu reakcií nielen v predvolebnom Maďarsku, ale aj v predvolebnej Českej republike a predvolebnom Slovensku. Politici SMK zabudli na svoj sľub neotvárať túto otázku v predvolebnom období a žiadajú dekréty aspoň prehodnotiť..."*

15.3. - príspevok o oslavách maďarského štátneho sviatku, ktorý oslavovala aj maďarská menšina na Slovensku. Úvodné slová redaktora k obrazovej reportáži s ironickým podtónom: *"Najväčší maďarský štátny sviatok oslavovala dnes maďarská menšina kladením vencov k Petofiho soche v Sade J.Kráľa, so svojou kultúrou a v maďarskom jazyku."* Nasledoval záber na B.Bugára so slovným vstupom: *"Kedves diákok..."* Celý príspevok spôsobom spracovania (slovník, ironický podtón, zrejmy postoj redaktora) aj s prezentovanými kritickými názormi zástupcov politických strán vyznieval negatívne voči maďarskej menšine.

17.3. - príspevok o anonymnej schránke dôvery Mestskej polície hl.mesta SR Bratislavy kritizoval nevhodnosť umiestnenia tejto schránky pri vchode do budovy polície, kde je umiestnená aj policajná kamera - za nevhodné považujeme uvedenie reportáže slovami: *"Tak toto je schránka určená na tichý bonz. To, že bonzujete anonymne je mylný pocit..."*

17.3. - príspevok o lobingu - redaktor ironickým tónom ukončil reportáž slovami: *"To, kto je poctivý lobista sa od poslancov NR v tomto volebnom období už nedozvieme."*

8.3. - príspevok o návšteve námestníčky amerického ministra zahr.vecí pre európsku integráciu B.Johnsovej na Slovensku - Správu uviedla moderátorka v štúdiu slovami: *"...Dnes Slovensko navštívila námestníčka amerického ministra zahraničných vecí pre európske záležitosti B.Johnsová. So šéfom integračného výboru NR F.Šebejom si dokonca trúfli hodnotiť možný vývoj po parlamentných voľbách..."*

22.3. - príspevok z rokovania parlamentu, keď sa opozícii nepodarilo odvolať vládu. Úvod príspevku: *"Poslanci hlasovali až krátko po tretej hodine nadržanom a návrh podporilo iba 42 z nich. Nepripojili sa ani nespokojenci z vládneho tábora, lebo všetci si myslia, že je to predvolebné divadlo HZDS. Zákonodarcov však asi veľmi vyčerpalo, lebo dnes im dal podpredseda parlamentu Pavol Hrušovský voľno."*

23.3. - príspevok informujúci o rómskych osadách - problém vlastníctva pôdy a návšteva ministerky Kadlečíkovej - úvod príspevku: *"Väčšina rómskych osád na Slovensku je vybudovaná nelegálne a na cudzej pôde. Je to problém, s ktorým sa pasujú nielen naši, ale aj európski politici. Zdá sa však, že niektorí naši politici pod hlavičkou riešenia tohto problému riešia aj svoju predvolebnú agitáciu."*

Vyváženosť

11.3. - príspevok informoval o proteste zdravotníkov v súvislosti so zlúčením dvoch bratislavských nemocníc, bol kritický voči vláde, vláda priestor na vyjadrenie svojho stanoviska nedostala

Presnosť

4.3. - v príspevku informujúcom o rokovaní ohľadne zriadenia českej poľnej nemocnice v Afganistane bol český minister obrany Tvrdík v titulku označený ako minister obrany SR

Iné profesionálne nedostatky boli okrem príspevku zo 4.3. zaznamenané v iných ako nami sledovaných príspevkoch, ich početnosť však bola vyššia, preto na ne upozorňujeme:

4.3. - v príspevku o privatizácii bola oslovená ministerka Machová, ale jej dvojsekundová výpoveď bola nezrozumiteľná

11.3. - v príspevku o pašovaní koní v obci Osturňa na slovensko-poľských hraniciach bolo pašovanie koní prezentované ako normálna, bežná vec.

6.3. - v príspevku o strihaní pazúrov tigrov uviedla moderátorka v štúdiu: "tigrie pazúre..." miesto gramaticky správneho výrazu pazúry

Aj v ďalších príspevkoch boli zaznamenané nasledovné gramaticky nesprávne výrazy , či nesprávna výslovnosť:

- použitý výraz "kumbál"
- miesto esemká (rozumej SMK) uviedla redaktorka ezemká,
- "...počasie si z nami robí..."
- "na vodných dieľach"

Poznámka ku kvalite spravodajstva TV JOJ TV JOJ je staronovou televíziou, ktorá sa pretransformovala z TV Global, kde bolo spravodajstvo na veľmi dobrej profesionálnej úrovni a patrilo k najkvalitnejším programom. Súčasnú spravodajstvo TV JOJ takým určite nie je. Pomerne veľký priestor majú v spravodajskom programe TV JOJ predovšetkým správy, ktoré majú sklon orientovať sa na pobavenie, obveselenie, sú povrchnejšie, nekladú na príjemcu žiadne nároky. Často sa vyskytujú doplňujúce správy, t.j. správy, ktoré nie sú zviazané so žiadnym konkrétnym časom, čo v konečnom dôsledku znižuje jedinečnosť a novosť informácií. Mnohé príspevky sú zostavené spôsobom, že je otázne či je to referovanie o udalostiach alebo referovanie o tom, čo povedala verejnosť. Ako forma prezentácie prevláda senzačnosť. Celkovo musíme skonštatovať, že v lepšom prípade možno spravodajstvo TV JOJ označiť ako kaleidoskop zaujímavostí, v horšom prípade ako bulvár.

S ú h r n:

Spomedzi všetkých sledovaných subjektov mala v hlavných spravodajských programoch TV JOJ

- najväčší priestor vlada. Jej prezentácia súvisela predovšetkým s aktuálnymi udalosťami daného obdobia, o ktorých TV JOJ informovala
- priestor prezentácie prezidenta aj keď v rámci viacerých príspevkov, bol len vo forme zmienok a celkovo nepresiahol ani 1 minútu
- z politických strán bolo najprezentovanejšou opozičné HZDS, nasledovala koaličná SDL. Približne rovnaký priestor dostali strany SNS, SMK a Smer. O niečo menej predstavovala plocha prezentácie KDĽ a poradie ďalších strán, ktorých časový priestor bol nad jednu minútu bolo nasledujúce - PSNS, SDKÚ, ANO, SDK, SOP. Plocha prezentácie ostatných zobrazovaných politických strán (OKS, SDA, DS, SDSS, ROI) a nezávislých poslancov bola menej významná a nepresiahla čas ani jednej minúty. Spôsob prezentácie politických subjektov bol predovšetkým neutrálny, k najnegatívnejšie prezentovaným patrili - vlada a HZDS, po nich nasledovali - SDL, SNS, SDK, SMK a PSNS. Z hľadiska výskytu nekorektných správ boli najčastejšími príspevky s výskytom komentatívnych prvkov.

IV. Komparácia

Komparácia priestoru prezentovaných politických subjektov v rámci všetkých troch sledovaných televízií ukázala zhodu v poradí prvých troch subjektov - t.j. vlada, HZDS, SDL, čo zároveň potvrdzuje ďalšiu skutočnosť, že všetky tri monitorované médiá v danom období mapovali najaktuálnejšie dianie v spoločnosti, akým bola hlavne privatizácia SPP. Na ďalších pozíciách už boli zaznamenané rozdiely, z nich významnejšie sa týkali prezentácie prezidenta, strany ANO, SNS a PSNS:

- prezentácii prezidenta venovala najmenšiu pozornosť TV JOJ - 13.pozícia (STV 4.pozícia, TV Markíza 7.pozícia)
- mimoparlamentnej strane ANO poskytla najviac priestoru TV Markíza - 5.pozícia (TV JOJ 10.pozícia a STV 14.pozícia)
- TV Markíza prezentovala strany SNS a PSNS z hľadiska pozície hneď za sebou (SNS 10. pozícia, PSNS 11.pozícia), TV JOJ s najväčším vzájomným rozdielom (SNS 4.pozícia, PSNS 8.pozícia), v STV PSNS 7.pozícia, SNS 9. pozícia.

Z hľadiska počtu informácií dominovalo u všetkých troch televízií neutrálne prezentovanie. V pomere pozitívnych a negatívnych referencií dominovali negatívne, t.zn. kritické referovanie o prezentovaných subjektoch. Medzi najviac kritizované subjekty patrila vlada, HZDS, SDL. Pozitívny spôsob prezentácie politického subjektu nebol ani v jednom prípade zaznamenaný v spravodajstve STV, v spravodajstve TV JOJ sa jedna pozitívna informácia vyskytla pri prezentácii vlády, SDL a SDK a v spravodajstve TV Markíza pri prezentácii ANO a KDĽ. V rebríčku prezentovaných politikov dominoval na prvých priečkach predseda vlády a predseda SDKÚ M.Dzurinda. V rebríčku všetkých troch televízií boli spoločne zaznamenaní, avšak v rôznom poradí R.Schuster, I.Mikloš, P.Koncoš, V.Mečiar, J.Čarnogurský, B.Bugár. Významnejšie rozdiely boli zaznamenané pri politikoch - J.Migaš a P.Hrušovský (iba v STV), P.Rusko

a D.Lipšic (iba v TV Markíza), L.Orosz, P.Kresák a A.Malíková (iba v TV JOJ). K najnegatívnejšie prezentovaným politikom patrili v STV V.Mečiar a J.Čarnogurský, R.Kováč v TV Markíza a V.Mečiar v TV JOJ. Pozitívne a zároveň najvyváženejšie bol prezentovaný L.Orosz (v TV JOJ - 1 pozitívna a 1 negatívna zmienka). Výsledky monitoringu z hľadiska výskytu nekorektných správ, resp. správ, ktoré nezodpovedajú kritériám profesionálnej žurnalistiky, boli zaznamenané predovšetkým v spravodajstvách komerčných televízií. Týkali sa výskytu komentatívnych prvkov a v prípade spravodajstva TV Markíza aj nevyváženosti, predovšetkým pri prezentácii strany ANO.

Z á v e r:

Na základe výsledkov komparatívneho monitoringu troch plnoformátových televízií v období 4.3.2002-31.3.2002 možno skonštatovať:

- najprezentovanejšími politickými subjektami v rámci sledovaných televízií boli vláda, HDZS-ĽS, SDL
- u väčšiny politických subjektov, ktoré zaujali významnejšiu plochu v rámci priestoru prezentácie bol spôsob ich zobrazovania predovšetkým neutrálno-negatívny
- najvýraznejšou odchýlkou v prezentácii politických subjektov bola prezentácia strany ANO v spravodajstve TV Markíza
- z hľadiska dodržiavania kritérií profesionálnej žurnalistickej práce boli zaznamenané komentatívne prvky v príspevkoch spravodajstva TV JOJ a TV Markíza a v posledne menovanej aj nedodržanie kritéria vyváženia vo viacerých spravodajských príspevkoch.

* * *

Význam informácie v spravodajstve okrem toho, že spočíva v jej celospoločenskom dosahu, je daný už jej samotným výberom z množstva iných informácií, ďalej jej umiestnením, veľkosťou poskytnutého priestoru, či frekvenciou. Z hľadiska týchto kritérií boli najdôležitejšími témami daného obdobia predovšetkým - privatizácia SPP, situácia okolo krachu nebankových subjektov, dianie v parlamente (voľba ombudsmana, schvaľovanie viacerých právnych noriem), problémy rezortu zdravotníctva, aktivity najvyšších predstaviteľov štátu v rámci integračných ambícií SR. Ako výsledky monitoringu troch plnoformátových televízií ukázali, všetky sledované televízie vo väčšom či menšom rozsahu mapovali spomínané aktuálne celospoločenské dianie. V súvislosti s privatizáciou SPP sa predovšetkým kritický postoj koalíčných partnerov k postoju SDL v tejto záležitosti, ale aj kritika vlády zo strany opozičných politických subjektov v súvislosti s touto privatizáciou odzrkadlili na celkovom rozdelení priestoru medzi jednotlivé sledované subjekty, a taktiež aj v spôsobe ich prezentácie. Najprezentovanejšími a zároveň najkritizovanejšími subjektami v rámci všetkých troch televízií tak boli vláda, SDL a HZDS. Poradie ostatných prezentovaných politických strán z hľadiska priestoru ich prezentácie bol už v rámci jednotlivých sledovaných televízií zaznamenaný s menšími či väčšími rozdielmi. Ako najvýraznejší sa ukázal rozdiel v prezentácii strany ANO v TV Markíza. Významnosť jej pozície bola daná už

tým, že bola zviditeľňovaná v kontexte viacerých najvýznamnejších tém, aké TV Markíza v danom období prezentovala, a tak popri parlamentných stranách, ktorých pozícia a teda aj zodpovednosť ako priamych účastníkov riadenia spoločnosti je iná, než strán mimoparlamentných, zaujala významnú plochu v rámci priestoru tých politických subjektov, ktorým v danom období venovalo spravodajstvo pozornosť. Samotná plocha prezentácie však ešte nemusí znamenať uprednostňovanie, resp. odlišnosť v prezentácii. Tú však spolu s veľkosťou priestoru hneď za najväčšími politickými subjektami naznačila absencia akejkoľvek negatívnej zmienky v súvislosti s informovaním o strane ANO a napokon kvalitatívne odlišný spôsob prezentácie ukázala a potvrdila podrobnejšia kvalitatívna analýza jednotlivých príspevkov, v ktorých bola ANO prezentovaná. Obdobné výsledky boli zaznamenané už aj v predchádzajúcich monitoringoch spravodajstva TV Markíza (obdobie august, október 2001), takže takýto spôsob prezentácie strany ANO už nemožno považovať za náhodný, ale ako zámerné nekritické zviditeľňovanie a preferovanie strany ANO. Takéto preferovanie jedného politického subjektu v spravodajstve nemožno považovať za objektívne a vôbec nie nestranné. Domnievame sa preto, že na základe uvedených skutočností **došlo vo vysielaní spravodajstva TV Markíza k porušeniu § 16 písm. b)**, podľa ktorého je vysielateľ povinný *"zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a politickopublicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru."* Zároveň sa domnievame, že **k porušeniu citovaného paragrafu došlo aj vo vysielaní TV JOJ, a to vnášaním názorov a komentatívnych prvkov do spravodajstva.**